

Loginform
Időt szolgáltatunk

Navision → Business Central **migrációs útmutató**

**Mikor érdemes váltani, és
hogyan hozzon megalapozott
döntést a következő 5–10
évre?**

Tartalom

Navision → Business Central migráció.....	1
Bevezető: Mit jelent a felhőre váltás egy vállalat számára?.....	4
1. Stratégiai kérdés: Mi történik, ha nem váltunk?.....	6
1.1. Támogatás és technológiai lemaradás	6
1.2. Üzleti kockázatok.....	8
1.3. Versenyhátrány.....	9
1.4. A felhőre váltás pszichológiája	10
1.5. Záró gondolatok.....	11
2. Cégvezetői / döntéshozói fókusz	12
2.1 Mennyibe kerül az átállítás?.....	12
2.2. Üzletmenet-folytonosság	15
2.3. Adatbiztonság és üzleti titkok	17
2.4. Milyen üzleti előnyt ad a Business Central?	19
2.5. Összegzés	21
3. Pénzügyi és számviteli fókusz.....	23
3.1. Magyar jogszabályi megfelelés	23
3.2. Mi lesz a régi adatokkal?.....	26
3.3. Mennyiben változik a napi munka?.....	28
3.4. Hogyan gyorsul a zárás és riportálás?	30
3.5. Összegzés	31
4. IT és rendszergazdai fókusz: technológia, fejlesztések és integráció	33
4.1. A legnagyobb technológiai ugrás.....	33
4.2. Mi lesz az egyedi fejlesztésekkel?	35
4.3. Evergreen IT koncepció	36
4.4. Integrációk.....	38
4.5. Tesztelés és adatvalidáció	40
4.6. Összegzés	42
5. Migrációs folyamat: Hogyan zajlik a gyakorlatban?	43
5.1. Előkészítő audit	43
5.2. Döntési pontok.....	45

5.3. Projektfázisok	47
5.4. Változásmenedzsment	50
5.5. Záró gondolatok.....	52
6. Specifikus magyar piaci szempontok	53
6.1. Lokalizációs csomagok – miért ennyire fontosak Magyarországon?.....	54
6.2. NAV integráció appként – nem minden hazai igényt kell egyedi fejlesztéssel megoldani	55
6.3. Magyar nyelvű támogatás – nem kényelmi szempont, hanem üzleti biztonság.....	56
6.4. Hazai implementációs partner szerepe – a technológia önmagában nem elég	56
6.5. Könyvvizsgálói elvárások – a felhő nem gyengíti, hanem új keretbe helyezi az auditálhatóságot.....	57
6.6. Záró gondolatok.....	59
7. „Készen állunk a váltásra?”	60
7.1. Döntési ellenőrzőlista	60
7.2. Hogyan használja a vállalat ezt az ellenőrzőlistát?.....	64
7.3. Záró gondolatok.....	65
8. Összefoglaló táblázatok: Navision (on-prem) vs. Business Central (cloud) .	66
8.1 Cégvezetői / stratégiai nézőpont.....	66
8.2 Pénzügyi / számviteli nézőpont	67
8.3 IT / fejlesztési / rendszergazdai nézőpont.....	68
8.4. Rövid összegzés.....	69
9. Zárás – A felhőre váltás nem technológiai, hanem üzleti döntés.....	70
9.1. A váltás nem egyszerű rendszerfrissítés.....	70
9.2. Szemléletváltás a működésben	70
9.3. Automatizáció mint működési alap	71
9.4. Versenyképesség a digitális gazdaságban.....	71
9.5. Hosszú távú stabilitás	72
9.6. Végző gondolat	72
10. Mi a következő lépés?	73

Bevezető: Mit jelent a felhőre váltás egy vállalat számára?

Sok magyar vállalatnál a Microsoft Dynamics NAV – vagy ahogy a legtöbben még mindig hívják, a **Navision** – évek, gyakran akár egy évtizede stabil alapját adja a működésnek. A rendszer működik, a felhasználók ismerik, a folyamatok kialakultak. Éppen ezért a kérdés sokszor így hangzik a vezetői megbeszéléseken:

„Ha eddig működött, miért kellene most hozzányúlni?”

A válasz általában nem egyetlen technológiai okban rejlik. A valóságban a Navision → **Microsoft Dynamics 365 Business Central** váltás tipikusan akkor kerül napirendre, amikor a vállalat működésében több kisebb jel kezd egyszerre megjelenni:

- egyre több **Excel-alapú riport készül a rendszer mellett,**
- nő a **manuális adminisztráció a pénzügyi folyamatokban,**
- nehézkesek az **integrációk más rendszerekkel,**
- nő az **IT üzemeltetés terhe és költsége,**
- a rendszer **verziója egyre távolabb kerül a Microsoft fejlesztési irányától.**

Ilyenkor válik világossá, hogy a kérdés valójában nem az, hogy „kell-e új ERP”, hanem az, hogy **a jelenlegi rendszer mennyire képes támogatni a vállalat következő 5–10 évét.**

Ez a döntés ráadásul nem csak az IT-t érinti. Egy ERP-rendszer működése egyszerre hat a vállalat **stratégiájára, pénzügyi működésére és technológiai infrastruktúrájára** is.

- **Cégvezetői szinten** a kérdés a versenyképességről, a működés skálázhatóságáról és a hosszú távú stabilitásról szól.
- **Pénzügyi vezetők számára** a zárások sebessége, a riporting minősége, a jogszabályi megfelelés és az automatizáció a kulcskérdés.
- **IT oldalról** pedig az architektúra, az integrációk, a fejlesztési modell és az üzemeltetés fenntarthatósága kerül a középpontba.

A Business Centralra való átállás ezért **nem pusztán egy rendszerfrissítés.** Sokkal inkább egy olyan stratégiai lépés, amelynek célja, hogy a vállalat működése:

- **automatizáltabb,**
- **adatvezéreltebb,**
- **integráltabb,**
- és **hosszú távon stabilabb** legyen.

Ebben az átfogó anyagban végigvesszük, mit jelent a Navisionról Business Centralra történő migráció a gyakorlatban. Megvizsgáljuk:

- **milyen kockázatokkal jár a régi rendszer fenntartása,**
- **milyen üzleti és pénzügyi hatásai vannak a felhőre váltásnak,**
- **hogyan zajlik egy migráció lépésről lépésre,**
- **és mikor érdemes egy vállalatnak valóban belevágnia a váltásba.**

A cél nem az, hogy egy technológiai döntést erőltessünk, hanem hogy **átlátható képet adjunk a vezetők számára** arról, milyen üzleti, pénzügyi és IT szempontok mentén érdemes mérlegelni a Navision jövőjét.

1. Stratégiai kérdés: Mi történik, ha nem váltunk?

A Navisionról Business Centralra történő átállásról sok vállalat még mindig technológiai projektként gondolkodik. Valójában azonban ez **elsősorban nem IT-kérdés, hanem üzleti és stratégiai döntés**. A valódi dilemma nem az, hogy „érdemes-e modernizálni”, hanem az, hogy **mekkora üzleti, működési és versenyképességi ára van annak, ha egy cég túl sokáig marad a régi rendszerén**.

Sok vezető fejében teljesen érthető módon így jelenik meg a helyzet: a Navision működik, a kollégák ismerik, a napi operáció nem állt le, tehát minek hozzányúlni. Ez a gondolat rövid távon racionálisnak tűnhet, hosszabb távon viszont könnyen fordulhat át **rejtett költségekbe, növekvő kockázatokba és egyre nehezebben kezelhető működési kompromisszumokba**.

Különösen igaz ez akkor, amikor **a Microsoft egyértelműen a folyamatosan frissülő, felhőalapú szolgáltatási modell felé viszi a termékeit**, a Business Central online pedig **évente két nagy frissítési ciklusban fejlődik tovább**.

Ebben az értelemben a nem váltás **semleges döntésnek látszik, de valójában aktív kockázatvállalás**. A cég nem ugyanott marad, hanem **fokozatosan távolodik attól az ökoszisztémától**, amelyben a Microsoft az új funkciókat, integrációkat, mesterséges intelligenciára épülő képességeket és a hosszú távú innovációt biztosítja.

1.1. Támogatás és technológiai lemaradás

A régi NAV-verziók legnagyobb stratégiai problémája az, hogy idővel **nemcsak „öregek” lesznek, hanem üzleti szempontból kiszolgáltatottá is teszik a vállalatot**.

A Microsoft a régebbi Dynamics NAV-verziókat fix életciklus szerint támogatta. **A NAV 2016 kiterjesztett támogatása 2026. április 14-én véget ért**, a NAV 2018 támogatása pedig **2028. január 11-én zárul le**; több korábbi verzió már régen kifutott, a NAV 2017 mainstream támogatása pedig **2022-ben véget ért**.

Ez azt jelenti, hogy **sok ma még használt rendszer vagy már az élettartama vége felé jár, vagy olyan szakaszban van, ahol az innováció gyakorlatilag megállt**.

Ez a gyakorlatban nem feltétlenül egyik napról a másikra okoz látványos problémát. A kockázat inkább **fokozatosan épül fel**.

Először csak azt érzékeli a vállalat, hogy **egy új igényt nehezebb kiszolgálni**. Aztán azt, hogy **egy külső rendszerrel való összekapcsolás váratlanul drága vagy körülményes**.

Később megjelenik az a helyzet is, hogy **már nincs igazán jó, elegáns fejlesztési út, csak kerülőmegoldás**.

Ekkor válik a régi ERP **nem stabil alappá, hanem fékező tényezővé**.

A támogatási kockázat egyik legfontosabb eleme a biztonság. Egy kifutó vagy támogatásból kieső rendszer esetében **megszűnnek az új biztonsági javítások, hibajavítások és a termék szintjén biztosított technikai fejlődés lehetőségei**.

Nem arról van szó, hogy a rendszer másnap használhatatlanná válik, hanem arról, hogy **a vállalatnak egyre nagyobb mértékben kell saját maga köré építenie a védekezést, és egyre nagyobb működési felelősséget kell belsőleg vagy partneri oldalon viselnie**. Ez pénzben, erőforrásban és kitettségekben is többletet jelent.

A technológiai lemaradás legalább ennyire fontos. A Business Central online **szolgáltatásként működik**, a Microsoft által karbantartott platformmal és üzleti funkcionalitással, amely **folyamatosan fejlődik**. Az online verzió **évente két nagy kiadási hullámban kap új funkciókat**, emellett kisebb frissítések is érkeznek.

Ez lényegében azt jelenti, hogy: **aki a modern platformon van, az a Microsoft innovációs pályáján halad. Aki régi NAV-verzióon marad, az ettől a pályától egyre messzebb kerül**.

Ennek nagyon kézzelfogható következménye az integrációs nehézség.

A vállalatok ERP-rendszere ma már **ritkán önmagában működik**. Kapcsolódnia kell banki rendszerekhez, dokumentumkezeléshez, riportinghoz, Microsoft 365-höz, Power Platform-megoldásokhoz, külső webshopokhoz, logisztikai vagy számlázási rendszerekhez.

Egy régi NAV-környezetben ezek az integrációk **gyakran egyedi fejlesztésekkel, köztes adatmozgatással, manuális ellenőrzésekkel vagy instabil kapcsolatokkal oldhatók meg**.

Ezzel **nemcsak a fejlesztési költség nő, hanem a hibalehetőség és a kulcsembertől való függőség is**.

Stratégiai értelemben tehát a nem váltás **nem egyszerűen „a jelenlegi rendszer megtartása”**, hanem egy olyan helyzet vállalása, amelyben **a cég technológiai mozgástere évről évre szűkül**.

Röviden: a rendszer lehet, hogy még működik, de egyre kevésbé támogatja a vállalat jövőbeli működését.

1.2. Üzleti kockázatok

A régi ERP-rendszer legnagyobb veszélye sokszor **nem az informatikai oldalon jelenik meg először, hanem az üzleti működésben**. Amikor egy rendszer már **nehezen alakítható, nem elég rugalmas, vagy nem ad kellően gyors és pontos információt**, a szervezet automatikusan elkezd kikerülni.

Ilyenkor születik meg az úgynevezett **„árnyékműködés”**:

- Excel-táblák
- külön nyilvántartások
- manuális kontrollpontok
- e-mailben küldött listák
- osztályszintű mini-rendszerek

Ez elsőre praktikus megoldásnak tűnik. A kollégák „megoldják okosban”, a folyamat megy tovább, a napi működés nem áll le. Csakhogy **minél több ilyen kerülőút épül be a szervezetbe, annál jobban gyengül az ERP eredeti szerepe: az egységes adatforrás biztosítása**. Az **Excel-függőség nem egyszerű kényelmi kérdés, hanem vezetői kockázat**.

Amikor több helyen keletkezik ugyanaz az adat, **megszűnik az egyértelműség, hogy melyik szám az igaz**. Ettől pedig **nemcsak az adminisztráció nő meg, hanem a bizalom is csökken a riportok iránt**.

A manuális folyamatok költsége különösen alattomos.

- egy pénzügyi zárás hosszabb lesz
- egy jóváhagyási folyamat több körből áll
- egy riport elkészítéséhez több ember munkája kell
- egy ellenőrzéshez több rendszerből kell adatot gyűjteni

Az eredmény: **több munkaóra, nagyobb hibakockázat, lassabb reakcióképesség és nagyobb emberi terhelés**.

Ez a lassulás előbb-utóbb **vezetői szinten is láthatóvá válik**. Ha a döntéshozók **nem valós idejű, konzisztens adatokból dolgoznak**, akkor a működésről alkotott képük késik. A cég ilyenkor **nem előre irányít, hanem utólag magyaráz**.

Másképp fogalmazva: **a nem váltás költsége nem csak az, hogy elmarad egy technológiai fejlesztés. Sokkal inkább az, hogy a cég tovább finanszírozza a saját működési súrlódásait.**

1.3. Versenyhátrány

A vállalatok közötti verseny ma már **nem pusztán árverseny vagy termékverseny**, hanem egyre inkább **működési verseny**.

Az nyer, aki:

- **gyorsabban dolgozik,**
- **pontosabb adatokkal dönt,**
- **kevesebb adminisztrációval működik.**

Ebben a környezetben **az ERP-rendszer nem háttérszoftver, hanem versenyképességi infrastruktúra**. Az első és legkézenfekvőbb versenyhátrány az **automatizáció hiánya**.

Amíg a versenytársak:

- workflow-kat
- automatikus adatkapcsolatokat
- valós idejű riportokat
- digitális folyamatokat

építenek, addig a régi rendszeren maradó vállalat sokszor **kézi ellenőrzésekre és manuális egyeztetésre támaszkodik**. Ez **drágább működést és rosszabb skálázhatóságot** eredményez. A második versenyhátrány az **innovációból való kimaradás**.

A Microsoft ma már egyértelműen **a Business Central köré építi az ERP-jövőt**, beleértve az **AI-alapú Copilot képességeket** is. Ez azt jelenti, hogy **a jövőbeli hatékonyságnövelés egyre inkább AI-támogatott ERP-használton keresztül valósul meg**. A kérdés nem az, hogy minden cégnek azonnal AI-t kell használnia. A

valódi kérdés: **megvan-e a technológiai alap arra, hogy amikor üzletileg értelmet nyer, be lehessen vezetni ezeket a képességeket.**

A harmadik versenyhátrány a **felhőalapú működés előnyeinek elvesztése.**

A Business Central online:

- Microsoft által üzemeltetett szolgáltatás
- folyamatos frissítésekkel
- kiszámítható release-ciklusokkal
- modern integrációs lehetőségekkel

A felhőre váltó vállalatok **gyorsabban vezetnek be új folyamatokat, könnyebben skáláznak és gyorsabban jutnak információhoz.** És itt jelenik meg a stratégiai lemaradás valódi veszélye. **Egy ideig kívülről nem látszik, hogy egy cég régi rendszeren működik. A probléma a reakcióidőben, a pontosságban és a növekedési képességben jelenik meg.**

1.4. A felhőre váltás pszichológiája

A felhőalapú ERP-re való átállás nemcsak technológiai és üzleti döntés, hanem **erősen emberi tényezőkkel is átszőtt folyamat.** A döntéshozók és felhasználók részéről gyakran jelennek meg olyan kérdések, amelyek nem pusztán racionálisak, hanem biztonságérzethez, kontrollhoz és megszokáshoz kapcsolódnak.

A leggyakoribb félelmek közé tartoznak:

- „Mi történik, ha nincs internet? Leáll a cég működése?”
- „Biztonságban vannak az adataink a felhőben?”
- „Hozzáférhet valaki illetéktelenül az üzleti információkhoz?”
- „Az AI a mi adatainkon tanul?”
- „Egy hibás használat vagy jogosultság miatt kiszivároghatnak az adatok?”

Ezek a kérdések teljesen természetesek. A valóság azonban sok esetben eltér az első benyomásoktól.

A modern felhőszolgáltatások:

- többszintű biztonsági védelemmel működnek
- redundáns infrastruktúrát használnak

- szigorú hozzáférés-kezelést és auditálást biztosítanak

A gyakorlatban gyakran éppen az on-premise rendszerek jelentenek nagyobb kockázatot, különösen ha:

- nincs dedikált biztonsági csapat
- elmaradnak a frissítések
- hiányos a mentési vagy monitoring rendszer

A felhőre váltás tehát nem a kontroll elvesztését jelenti, hanem annak új szintre emelését. A sikeres átállás kulcsa nemcsak a technológia, hanem az érintettek bizalmának felépítése és a félelmek tudatos kezelése.

1.5. Záró gondolatok

A legnagyobb tévedés a Navision megtartásával kapcsolatban az, hogy **a nem váltás kockázatmentes állapotnak tűnik.**

Valójában azonban a vállalat ilyenkor **nem a stabilitást választja, hanem egy fokozatosan növekvő technológiai és működési terhet.**

- szűkülő támogatási élekciklusok
- növekvő biztonsági kockázatok
- egyre több manuális folyamat
- egyre nagyobb technológiai lemaradás

Miközben **a piac és a Microsoft ökoszisztémája a felhő, az automatizáció és az AI irányába halad.**

Ezért a kérdés valójában nem az: **„működik-e még a jelenlegi rendszer?”**, hanem az: **„mennyire támogatja a vállalat jövőbeli működését?”**

2. Cégvezetői / döntéshozói fókusz

Amikor egy vállalat ERP-rendszert vált, a kérdés ritkán technológiai oldalról dől el. A végső döntés szinte mindig cégvezetői szinten születik meg, mert az ERP nem csupán egy szoftver, hanem a vállalat működésének egyik alpinfrastruktúrája. Hatással van a költségszerkezetre, az üzletmenet folytonosságára, az adatbiztonságra és a jövőbeli növekedési lehetőségekre is.

A Navisionról Business Centralra történő átállás ezért stratégiai beruházként értelmezhető. A döntéshozók számára három kérdés szokott a legfontosabb lenni:

- mennyibe kerül a váltás és milyen költségszerkezetet eredményez,
- mennyire biztonságos az üzletmenet az átállás során,
- milyen üzleti előnyt ad az új platform a következő években.

Ezeket a kérdéseket érdemes rendszerszinten vizsgálni, mert az ERP-rendszer hatása messze túlmutat az IT-költségeken.

2.1 Mennyibe kerül az átállás?

Az ERP-migráció kapcsán a legtöbb vezető első kérdése természetesen az, hogy mennyibe kerül az átállás. Ez teljesen érthető, ugyanakkor a válasz nem egyetlen szám, hanem egy **költségszerkezeti változás**.

A Navisionról Business Centralra történő migráció költsége több komponensből áll.

2.1.1. Projektköltség

Az átállás projektjellegű beruházás. Ide tartozik

- az üzleti folyamatok felmérése
- az adat migrációja
- a rendszer konfigurálása
- az esetleges egyedi fejlesztések átalakítása
- a tesztelés és oktatás

A projektköltség természetesen függ a rendszer méretétől, az egyedi fejlesztések számától és attól is, hogy mennyire kell a folyamatokat újragondolni.

Egy fontos különbség a régi NAV-verziókhoz képest, hogy a Business Centralnál a Microsoft erősen támogatja az **extension-alapú fejlesztési modellt**. Ez azt jelenti, hogy a rendszer testreszabása sokkal strukturáltabb és frissítésállóbb módon történik, ami hosszú távon csökkenti a jövőbeli upgrade költségeket.

2.1.2. Licenelési modell változás

A Navision hagyományosan öröklicences (perpetual license) modellben működött. A vállalat megvásárolta a licencet, majd éves karbantartási díjat fizetett.

A Business Central online ezzel szemben **előfizetéses SaaS modellben** érhető el.

Ez több változást hoz:

- nincs egyszeri nagy licencvásárlás
- a díj havi vagy éves előfizetés formájában jelentkezik
- a frissítések és új funkciók automatikusan érkeznek

Ez a modell jobban illeszkedik a modern vállalati IT- és pénzügyi gondolkodáshoz, mert kiszámítható költségstruktúrát ad.

2.1.3. CAPEX → OPEX átmenet

A felhőalapú ERP egyik legfontosabb pénzügyi hatása, hogy a költségek **CAPEX-ből OPEX-be tolnak át**.

A hagyományos ERP-modellben a vállalat:

- szervert vásárol
- infrastruktúrát épít
- licenceket vesz
- ezek amortizációként jelennek meg a könyvekben.

A SaaS-modellben ezzel szemben a költség **működési kiadásként (OPEX)** jelentkezik.

Ez több szempontból is előnyös lehet:

- kisebb kezdeti beruházási igény
- jobban tervezhető cash-flow

- rugalmas skálázás

Különösen olyan vállalatoknál fontos ez, ahol a növekedés vagy a szervezeti struktúra gyorsan változik.

2.1.4. Szerverberuházás megszűnése

On-premise Navision esetében a vállalatnak saját infrastruktúráját kell fenntartania:

- szerverek
- adatbázis
- mentési rendszerek
- üzemeltetési környezet

Ezek nemcsak beszerzési költséget jelentenek, hanem folyamatos karbantartást, frissítést és üzemeltetési erőforrást is igényelnek.

Business Central online esetében ezek a feladatok a Microsoft Azure platformra kerülnek át. A szerverek, az adatbázis és a platform üzemeltetése a Microsoft felelőssége, ami jelentősen csökkenti a vállalati IT-infrastruktúra terheit.

2.1.5. IT infrastruktúra költségcsökkenés

A felhőre váltás gyakran nemcsak a szerverek megszűnését jelenti, hanem az IT-üzemeltetés egyszerűsödését is.

Kevesebb erőforrás szükséges például:

- rendszerfrissítésekhez
- adatbázis karbantartáshoz
- mentések kezeléséhez
- szervermonitoringhoz

Az IT-csapat így inkább üzleti értéket teremtő feladatokra koncentrálhat, például integrációkra, automatizációra vagy riporting fejlesztésre.

2.1.6. TCO összehasonlítás

A döntésnél ezért nem érdemes csak az átállás egyszeri költségét nézni. Sokkal relevánsabb a **TCO (Total Cost of Ownership)**, vagyis a teljes életciklus költsége.

Egy ERP-rendszer esetében ez jellemzően 5–10 éves időtávon értelmezhető.

A teljes költségbe beletartozik:

- licenc
- infrastruktúra
- energia
- üzemeltetés
- upgrade projektek
- fejlesztések
- IT erőforrás

Sok vállalatnál a teljes költség összehasonlításakor derül ki, hogy a felhőalapú ERP nem feltétlenül drágább, sőt sok esetben **összességében olcsóbb és kiszámíthatóbb** működést eredményez.

2.2. Üzletmenet-folytonosság

A második legfontosabb kérdés a döntéshozók számára az átállás kockázata. Az ERP ugyanis a vállalat operatív működésének központja: pénzügy, készlet, logisztika, számlázás, termelés vagy projektek mind ehhez kapcsolódnak.

Ezért természetes aggodalom, hogy az átállás mennyire zavarja meg a napi működést.

2.2.1. Mennyi ideig áll meg a működés?

A modern ERP-migrációk célja, hogy a tényleges leállási idő **a lehető legrövidebb legyen**.

A legtöbb Business Central bevezetésnél a rendszer előkészítése már hónapokkal a tényleges indulás előtt megtörténik:

- konfiguráció
- adat migráció tesztelése
- felhasználói tesztek
- riportok ellenőrzése

A végső átállás így általában csak egy rövid, kontrollált időszakot érint.

2.2.2. Go-Live hétvége koncepció

A gyakorlatban sok ERP-bevezetés a **Go-Live hétvége** modell szerint történik.

Ennek logikája egyszerű:

1. péntek este lezárják a régi rendszert
2. elindul a végső adat migráció
3. megtörténik a rendszer ellenőrzése
4. hétfőn már az új rendszer indul

Ez a modell minimalizálja az üzleti kockázatot, mert a legtöbb vállalatnál hétvégén kisebb az operatív terhelés.

2.2.3. Párhuzamos futtatás lehetősége

Bizonyos esetekben lehetőség van **párhuzamos működésre** is, bár ez a fajta migráció a legkritikább, hiszen a legtöbb erőforrást ez emészti fel.

A párhuzamos futtatás azt jelenti, hogy a régi és az új rendszer egy ideig egymás mellett működik, és a vállalat fokozatosan áll át az új platformra.

Ez különösen hasznos lehet:

- komplex rendszerek esetében
- több telephelyes működésnél
- kritikus üzleti folyamatoknál

A cél mindig az, hogy az átállás a lehető legkisebb kockázattal történjen.

2.2.4. Minimalizált leállítás

A modern migrációs módszertanok egyik alapelve, hogy az ERP-bevezetés **nem projekt az IT számára, hanem üzleti átmenet.**

Ezért az átállási tervek részletesen kezelik:

- a kritikus folyamatokat
- a pénzügyi zárásokat
- a számlázást
- a készletmozgásokat

A megfelelő projektmenedzsmenttel a leállási idő jellemzően néhány órára vagy legfeljebb egy rövid időszakra korlátozható.

2.3. Adatbiztonság és üzleti titkok

A felhővel kapcsolatos egyik leggyakoribb kérdés a biztonság. Sok vállalatvezető első reakciója az, hogy a saját szerver „biztonságosabbnak tűnik”. A valóság azonban gyakran ennek az ellenkezője. **A telepített verzió tapasztalataink szerint valójában sokkal inkább támadható,** így nagyobb biztonsági kitettséget jelent. Ezt több hazai projektünk is alátámasztja: **számos esetben azért kerestek meg bennünket, mert egy zsarolóvírus-támadás után rapid módszertannal kellett a vállalatot felhős Business Central rendszerre átállítanunk.**

2.3.1. Microsoft Azure biztonsági standardok

A Business Central online a Microsoft Azure infrastruktúrán fut, amely a világ egyik legnagyobb és legbiztonságosabb felhőplatformja.

A Microsoft több milliárd dollárt költ évente kiberbiztonságra, és globális szakértői csapatok felügyelik a rendszereket.

Az Azure adatközpontok olyan biztonsági standardoknak felelnek meg, mint például:

- ISO 27001
- SOC tanúsítványok

- több rétegű fizikai és hálózati védelem

Ezt a biztonsági szintet a legtöbb vállalat saját infrastruktúrában gyakorlatilag nem tudná reprodukálni.

2.3.2. Georedundáns mentések

A felhő egyik nagy előnye az **automatikus adatmentés és redundancia**. A Business Central rendszerben az adatok több földrajzi helyen tárolódhatnak, így egy adatközpont kiesése esetén is biztosított a működés folytonossága. Ez jelentősen csökkenti az adatvesztés kockázatát.

2.3.3. GDPR megfelelés

Az európai vállalatok számára kiemelten fontos a GDPR megfelelés. A Microsoft felhőszolgáltatásai támogatják az európai adatvédelmi szabályozást, és számos beépített mechanizmust biztosítanak az adatok védelmére, auditálására és kezelésére.

2.3.4. SLA és adatközponti garanciák

A felhőszolgáltatások egyik fontos eleme a **szolgáltatási szint megállapodás (SLA)**.

Ez meghatározza például:

- a rendelkezésre állást
- a rendszer működési garanciáit
- a hibaelhárítási folyamatokat

A Business Central online szolgáltatás magas rendelkezésre állási szinttel működik, ami sok esetben meghaladja azt a stabilitást, amelyet egy vállalat saját infrastruktúrával biztosítani tudna.

2.3.5. Szabályozási megfelelés és auditkényszer (NIS2)

Az elmúlt években a kiberbiztonság nemcsak technológiai, hanem szabályozási kérdéssé is vált. Az Európai Unió NIS2 irányelve számos iparágban – különösen

kritikus infrastruktúrák és nagyvállalatok esetében – kötelezővé teszi a rendszeres biztonsági auditokat és a magas szintű IT-kockázatkezelést. Ez új szempontot hoz az ERP-rendszerek értékelésébe is.

Egy hagyományos, on-premise NAV környezet esetében:

- a biztonsági megfelelés nagy része a vállalat felelőssége
- az auditok jelentős erőforrást igényelnek
- a dokumentáció és kontrollrendszerek kialakítása komplex feladat

Ezzel szemben a Business Central online:

- Microsoft által auditált és tanúsított infrastruktúrára fut
- megfelel számos nemzetközi biztonsági standardnak
- beépített biztonsági és naplózási mechanizmusokat biztosít

Ez nem jelenti azt, hogy a vállalat mentesül minden felelősség alól, de jelentősen csökkenti az auditokra fordított belső erőforrásigényt és a biztonsági kitétséget. **A NIS2 környezetben így a felhőre váltás nemcsak technológiai előny, hanem megfelelési stratégia is.**

2.4. Milyen üzleti előnyt ad a Business Central?

Az ERP-váltás végső értéke nem az, hogy modernebb technológiát használunk, hanem az, hogy **jobb üzleti működést tesz lehetővé.**

2.4.1. Valós idejű adatok

A Business Central egyik legnagyobb előnye az integrált működés. A pénzügy, készlet, értékesítés, beszerzés vagy projektadatok ugyanabban a rendszerben jelennek meg. Ez azt jelenti, hogy a vezetők **valós idejű információkat** láthatnak a működésről, nem csak utólagos riportokat.

2.4.2. Beépített Power BI

A rendszer szorosan integrálódik a Microsoft adat- és elemzési eszközeivel.

A Power BI segítségével a vállalat könnyen építhet:

- vezetői dashboardokat
- pénzügyi riportokat
- értékesítési elemzéseket
- készlet- és teljesítménymutatókat

Ez jelentősen javítja az adatalapú döntéshozatalt.

2.4.3. Mobil- és távoli munkavégzés

A modern üzleti működésben egyre fontosabb a mobil hozzáférés. A Business Central böngészőből és mobil eszközökről is elérhető, így a munkatársak bárhol is hozzáférhetnek a rendszerhez.

Ez különösen fontos:

- több telephelyes működésnél
- vezetői döntéshozatalnál
- értékesítési vagy projektcsapatoknál

2.4.4. Skálázhatóság

A felhőalapú ERP egyik nagy előnye a rugalmas bővíthetőség.

Ha a vállalat:

- új telephelyet nyit
- új országba lép
- gyorsan növekszik

a rendszer könnyen skálázható.

Nem kell új infrastruktúrát építeni vagy szerverkapacitást vásárolni.

2.4.5. Nemzetközi terjeszkedési lehetőség

A Business Central globális ERP-platform. Ez azt jelenti, hogy a rendszer több ország jogszabályi környezetét, nyelvét és pénznemét is támogatja.

Ez jelentősen megkönnyíti a nemzetközi terjeszkedést vagy a több országban működő vállalatok működését.

2.4.6. AI és Copilot jövőkép

A Microsoft ERP-stratégiájának egyik fontos eleme a mesterséges intelligencia integrálása.

A Business Central már tartalmaz Copilot-alapú funkciókat, amelyek segíthetnek például:

- adatelemzésben
- riportkészítésben
- folyamatok automatizálásában

A jövőben az AI egyre inkább a napi üzleti működés részévé válik. Azok a vállalatok, amelyek modern ERP-platformon működnek, könnyebben tudják majd kihasználni ezeket a lehetőségeket.

2.5. Összegzés

Cégvezetői szempontból a Navisionról Business Centralra történő átállás nem egyszerű technológiai upgrade. Sokkal inkább egy **üzleti infrastruktúra-modernizáció**.

A döntés hatással van:

- a költségszerkezetre
- az üzletmenet biztonságára
- az adatvédelemre
- a jövőbeli növekedési képességre

A vállalatok számára ezért a valódi kérdés nem az, hogy „kell-e új ERP”, hanem az, hogy a jelenlegi rendszer mennyire képes támogatni a következő 5–10 év üzleti működését.

Vezetői döntési nézőpontból a kérdés nem az, hogy „kell-e új rendszer”, hanem az, hogy a jelenlegi működés mennyire támogatja a cég következő 3–5 évét.

Ha a válasz nem egyértelmű, érdemes egy strukturált átvilágítással kezdeni, amely objektív képet ad a működésről, kockázatokról és fejlődési lehetőségekről.

A **Loginform** ilyen helyzetekben audit alapú megközelítéssel segít: nem rendszert „ad el”, hanem először megérti a működést, és ez alapján ad javaslatot a következő lépésekre.

Ez nem elköteleződés egy projekt mellett – hanem egy megalapozott vezetői döntés előkészítése.

3. Pénzügyi és számviteli fókusz

Egy ERP-rendszer cseréje pénzügyi szempontból mindig érzékeny terület. A pénzügy és a számvitel az a funkció, ahol a rendszernek **hibamentesen, jogszabálykompatibilisen és auditálható módon** kell működnie.

A CFO-k és pénzügyi vezetők számára ezért az ERP-váltás során jellemzően három kérdés a legfontosabb:

- megfelel-e az új rendszer a magyar jogszabályi környezetnek,
- mi történik a korábbi könyvelési és pénzügyi adatokkal,
- mennyiben változik a napi pénzügyi munka.

A Business Central egyik erőssége, hogy globális ERP-platformként működik, ugyanakkor jól illeszthető a magyar számviteli és adózási környezethez is. A megfelelő lokalizációval és integrációkkal a rendszer képes kiszolgálni a hazai adatszolgáltatási és könyvelési követelményeket.

3.1. Magyar jogszabályi megfelelés

Az ERP-rendszer egyik legfontosabb feladata a pénzügyi adatok jogszabályi megfelelésének biztosítása. **Magyarországon az elmúlt években jelentősen nőtt az elektronikus adatszolgáltatások szerepe**, ami az ERP-rendszerekkel szemben is új elvárásokat támaszt.

3.1.1. NAV Online Számla 3.0 integráció

A magyar vállalatok számára az egyik legfontosabb kötelezettség a NAV Online Számla rendszerhez történő adatszolgáltatás.

A Business Central integrálható olyan megoldásokkal, amelyek automatikusan továbbítják a számlaadatokat a NAV rendszerébe. Ez azt jelenti, hogy a számlázási folyamat részeként a rendszer automatikusan elküldi az előírt adatokat, így az adatszolgáltatás nem igényel külön manuális lépéseket. **Ez csökkenti az adminisztrációt és minimalizálja a hibalehetőségeket.**

3.1.2. e-ÁFA

A **Nemzeti Adó- és Vámhivatal digitális stratégiájának** egyik következő lépése az **e-ÁFA rendszer**, amely a jövőben egyre inkább automatizálni fogja az áfabevallási folyamatot.

Az ERP-rendszerek szerepe ebben a környezetben különösen fontos, mert az adatszolgáltatás alapját az ERP-ben rögzített tranzakciók adják.

Egy modern ERP-platform – mint a Business Central – lehetővé teszi az adatok strukturált kezelését és az adózási logika pontos leképezését, ami kulcsfontosságú az automatizált bevallási rendszerekben.

3.1.3. MNB árfolyam-letöltés

A devizás működésű vállalatok számára napi feladat a hivatalos árfolyamok kezelése. A Business Central képes automatikusan letölteni a Magyar Nemzeti Bank árfolyamait, és ezeket a könyvelési folyamatokban felhasználni.

Ez különösen fontos:

- devizás számlák könyvelésénél
- árfolyam-különbözet számításnál
- pénzügyi zárásoknál

Az automatizált árfolyamkezelés csökkenti a manuális adminisztrációt és a hibalehetőséget.

3.1.4. Hazai bérszámfejtő rendszerek integrációja

Magyarországon a bérszámfejtés jellemzően külön rendszerben történik. Ezért az ERP-rendszernek képesnek kell lennie integrálódni a hazai bérszámfejtő megoldásokkal.

A Business Central esetében ez általában interfészek vagy integrációk segítségével történik, amelyek biztosítják:

- a bérfeladások könyvelését
- a költséghelyek szerinti bontást

- a pénzügyi és számviteli egyeztetetőséget

Ez lehetővé teszi, hogy a béradatok strukturáltan kerüljenek be a főkönyvbe. A **Loginformnál jelentős tapasztalattal rendelkezünk olyan népszerű bérszámfejtő megoldások integrálásában**, mint például a NEXON által fejlesztett NEXONbér, de számos kisebb rendszert is sikeresen illesztettünk már a Business Centralhoz.

3.1.5. Intrastat és EKAER

Azoknál a vállalatoknál, amelyek nemzetközi kereskedelmet folytatnak, további adatszolgáltatási kötelezettségek jelennek meg.

Ilyen például:

- Intrastat jelentések
- EKAER adatszolgáltatás

A megfelelő ERP-struktúra lehetővé teszi, hogy ezekhez az adatszolgáltatásokhoz szükséges adatok már a tranzakciók rögzítésekor rendelkezésre álljanak. Ez jelentősen egyszerűsíti a jelentések előállítását.

3.1.6. Auditálhatóság felhőben

A pénzügyi rendszerekkel szemben alapvető követelmény az auditálhatóság.

A Business Central biztosítja:

- a tranzakciók nyomon követhetőségét
- a változásnaplókat
- a jogosultságkezelést
- a könyvelési naplók ellenőrizhetőségét

A felhőalapú működés nem csökkenti az auditálhatóságot – sőt sok esetben javítja azt, mert a rendszer minden változást strukturált módon naplóz.

3.2. Mi lesz a régi adatokkal?

Az ERP-váltások egyik leggyakoribb kérdése, hogy mi történik a korábbi évek pénzügyi és könyvelési adataival. A gyakorlatban több stratégia is létezik. Mi általában törzsadat-migráció után nyitó adatokkal indulunk, miközben a régi rendszer elérhető marad. De nézzük meg, milyen konkrét lehetőségek állnak rendelkezésre.

3.2.1. Teljes historikus migráció

Az egyik lehetőség az összes historikus adat átvitele az új rendszerbe. Ez azt jelenti, hogy az új Business Central rendszerben elérhető marad:

- a korábbi főkönyv
- a partneradatok
- a számlák
- a tranzakciók

Ez a megoldás teljes folytonosságot biztosít, ugyanakkor technikailag összetettebb migrációt igényel.

3.2.2. Csak nyitó tételek átvitele

Sok vállalat a **nyitó egyenlegek migrációját** választja. Ebben az esetben az új rendszer egy adott időponttól indul, például az új üzleti év elejétől. A korábbi rendszer archívumként megmarad, az új rendszer pedig a nyitó egyenlegekkel kezdi a működést.

Ez egyszerűbb és gyorsabb migrációt tesz lehetővé.

3.2.3. Archív adatbázis stratégia

A korábbi rendszer gyakran **archív adatbázisként** továbbra is elérhető marad.

Ez azért fontos, mert:

- a pénzügyi adatokat több évig meg kell őrizni
- egy audit vagy ellenőrzés során szükség lehet rájuk
- a korábbi üzleti információk visszakereshetők

Az archív stratégia biztosítja, hogy a historikus adatok elérhetőek maradjanak, miközben az új rendszer tiszta struktúrával indul.

3.2.4. Könyvvizsgálati szempontok

A migráció során fontos figyelembe venni a könyvvizsgálati követelményeket is.

A pénzügyi adatok átvitele során biztosítani kell:

- az egyenlegek egyezőségét
- a könyvelési lánc folytonosságát
- az auditálhatóságot

Egy jól dokumentált migráció biztosítja, hogy a könyvvizsgálat szempontjából is átlátható maradjon az átállás.

3.2.5. Nemzetközi riporting és konszolidáció támogatása

Nemzetközi vállalatcsoportok esetében kiemelt szempont, hogy az ERP-rendszer támogassa a csoportszintű riportingot és a különböző számviteli standardok szerinti adatszolgáltatást.

A Business Central lehetőséget biztosít arra, hogy:

- az adatok **IFRS vagy US GAAP szerinti riportinghoz** is előkészíthetők legyenek
- a helyi könyvelési adatokból **csoportszintű jelentések** készüljenek
- a rendszer kapcsolódjon különböző riporting és tervező eszközökhöz (pl. Hyperion, Cognos)

Ez jellemzően az alábbi megoldásokkal valósul meg:

- **főkönyvi számok és dimenziókódok mappingje** a csoportszintű struktúrához
- **standardizált adatexportok** biztosítása a riporting rendszerek felé
- **automatizált adatkapcsolatok** kialakítása a konszolidációs és tervező rendszerekkel

Ennek köszönhetően a vállalat nemcsak helyi, hanem nemzetközi szinten is konzisztens és gyors riportingra képes.

3.2.6. Vállalatközi (intercompany) könyvelés automatizálása

Magyarországon is gyakori, hogy egy tulajdonosi körhöz több vállalat tartozik, amelyek egymás között számláznak és tranzakciókat bonyolítanak.

A Business Central támogatja az úgynevezett **intercompany (vállalatközi) könyvelést**, amely lehetővé teszi:

- a vállalatok közötti tranzakciók **automatikus könyvelését**
- a **tükörkönyvelések** létrehozását a kapcsolt cégekben
- az eltérések minimalizálását és az egyeztetések egyszerűsítését

Megfelelő beállításokkal az intercompany folyamatok jelentős része automatizálható, így:

- csökken a manuális könyvelési munka
- nő az adatok pontossága
- gyorsabbá válik a zárás és a konszolidáció

Ez különösen hasznos olyan vállalatcsoportoknál, ahol több jogi entitás működik párhuzamosan, és rendszeresek a belső tranzakciók.

3.3. Mennyiben változik a napi munka?

A pénzügyi csapat számára az ERP-váltás egyik legfontosabb kérdése, hogy mennyire változik meg a napi munkavégzés. A Business Central modern felületet és új működési logikát hoz, ugyanakkor a könyvelési alapelvek természetesen változatlanok maradnak.

3.3.1 Webes felület

A Business Central teljes mértékben webalapú rendszer. Ez azt jelenti, hogy a felhasználók böngészőből érik el a rendszert, nincs szükség külön kliens telepítésére. A felület modern, keresésalapú navigációval működik, ami gyorsabb hozzáférést biztosít a funkciókhoz.

3.3.2. Billentyűkombinációk változása

A régi NAV-felhasználók számára az egyik legszembeűnőbb változás a billentyűkombinációk és a navigáció módja.

Az új rendszer azonban sokkal inkább a modern alkalmazások logikáját követi, például:

- gyorskeresés
- személyre szabható felület
- szerepkör-alapú kezdőoldal

A felhasználók általában rövid idő alatt megszokják az új működést.

3.3.3. Excel integráció

A Business Central egyik erőssége az Excel-integráció. A felhasználók közvetlenül exportálhatnak adatokat Excelbe, vagy bizonyos esetekben Excelből is szerkeszthetnek adatokat.

Ez különösen hasznos:

- adatelemzésnél
- riportkészítésnél
- tömeges adatkezelésnél

3.3.4. Dokumentumkezelés

A modern ERP-rendszerek egyre inkább támogatják a digitális dokumentumkezelést. A Business Central képes dokumentumok csatolására például:

- számlákhoz
- rendelésekhez
- partneradatokhoz

Ez csökkenti a papíralapú adminisztrációt és javítja az információk visszakereshetőségét.

3.3.5. Automatizált könyvelési folyamatok

Az ERP egyik legnagyobb előnye az automatizáció. A Business Central lehetővé teszi például:

- automatikus könyvelési szabályok
- ismétlődő tranzakciók
- banki importok
- workflow-k használatát

Ez csökkenti a manuális könyvelési feladatokat.

3.4. Hogyan gyorsul a zárás és riportálás?

A modern ERP egyik legnagyobb üzleti értéke a gyorsabb és pontosabb pénzügyi riportálás.

3.4.1. Dimenziók kiterjesztett használata

A Business Central egyik kulcsfogalma a dimenziók használata.

A dimenziók segítségével a vállalat részletesen elemezheti például:

- költséghelyek szerint
- projektek szerint
- üzletágak szerint
- termékcsoportok szerint

Ez jelentősen javítja a pénzügyi elemzések minőségét.

3.4.2. Automatizmusok

Számos pénzügyi folyamat automatizálható. Például:

- elhatárolások

- ismétlődő könyvelések
- költségfelosztások
- árfolyam-átértékelések

Ez jelentősen gyorsítja a zárási folyamatot.

3.4.3. Banki integráció

A banki integráció lehetővé teszi a bankszámlakivonatok automatikus importját és feldolgozását.

Ez gyorsítja:

- a bankegyeztetést
- a kintlévőség-kezelést
- a pénzügyi kontrollt

3.4.4. Valós idejű pénzügyi dashboard

A modern ERP-rendszerek egyik fontos előnye, hogy a vezetők valós időben láthatják a pénzügyi helyzetet. A Business Central integrálható Power BI dashboardokkal, amelyek valós idejű áttekintést adhatnak például:

- árbevételről
- cash flow-ról
- követelésekről
- készletértékről

Ez lehetővé teszi az adatalapú döntéshozatalt.

3.5. Összegzés

A pénzügyi és számviteli terület számára az ERP-váltás legfontosabb kérdése a stabilitás és a megfelelőség. A Business Central megfelelő lokalizációval képes támogatni a magyar jogszabályi környezetet, miközben modern eszközöket biztosít a pénzügyi működéshez.

Az eredmény egy olyan rendszer lehet, amely:

- megfelel a hazai adatszolgáltatási kötelezettségeknek
- támogatja a könyvvizsgálati követelményeket
- gyorsítja a zárási folyamatokat
- és javítja a pénzügyi döntéshozatal minőségét.

A pénzügyi működés hatékonysága ma már nemcsak adminisztratív kérdés, hanem versenyképességi tényező.

Ha a riportok előállítása manuális, a zárások időigényesek, vagy az adatok több rendszerben élnek, az hosszú távon jelentős rejtett költséget jelent.

A **Loginform audit szolgáltatásai kifejezetten ezekre a helyzetekre épülnek**: feltárják, hol lassul a pénzügyi működés, és milyen rendszer- vagy folyamatoldali változtatások hoznának valódi gyorsulást.

A cél nem egy új rendszer „bevezetése”, hanem az, hogy a pénzügyi működés gyorsabb, átláthatóbb és megbízhatóbb legyen.

4. IT és rendszergazdai fókusz: technológia, fejlesztések és integráció

A Navisionról Business Centralra történő átállás technológiai szempontból nem egyszerű verzióváltás. Inkább egy **platformváltás**, amely alapjaiban változtatja meg az ERP fejlesztési, testreszabási és üzemeltetési modelljét.

A klasszikus NAV rendszerekben az ERP gyakran egy erősen testreszabott, módosított rendszerként működött. Az évek során felhalmozódó módosítások sok esetben egyedi architektúrát hoztak létre, amely ugyan jól szolgálta a vállalat működését, de minden upgrade projektet rendkívül bonyolulttá tett.

A Business Central ezzel szemben egy **modern, platformalapú ERP**, amely a Microsoft felhőstratégiájára épül. Az új fejlesztési modell célja az, hogy a rendszer testreszabható maradjon, miközben az alapplatform folyamatosan frissíthető és stabil marad.

4.1. A legnagyobb technológiai ugrás

Az átállás legnagyobb technológiai változása a fejlesztési modellben jelenik meg.

4.1.1. C/AL → AL nyelv

A klasszikus Navision rendszerek fejlesztési nyelve a **C/AL** volt.

Ez egy speciális, a NAV platformhoz kötődő fejlesztési környezetet jelentett, ahol a fejlesztések közvetlenül a rendszer objektumaiban történtek.

A Business Central viszont az **AL fejlesztési nyelvet** használja.

Az AL több szempontból is modernizálja a fejlesztési környezetet:

- Visual Studio Code alapú fejlesztés
- verziókezelés (Git) integráció
- DevOps támogatás
- modern fejlesztési workflow

Ez közelebb hozza az ERP-fejlesztést a modern szoftverfejlesztési módszertanokhoz.

4.1.2. Bővítmény alapú működés

A Business Central egyik legfontosabb architektúrális újítása az **bővítmény (extension) modell**.

A klasszikus NAV fejlesztések gyakran közvetlenül módosították a rendszer standard objektumait. Ez azt jelentette, hogy a standard és az egyedi fejlesztések szorosan összekeveredtek.

Az extension modell ezzel szemben különválasztja:

- a standard rendszermagot
- az egyedi fejlesztéseket

Az egyedi funkciók külön modulokként (extension) kerülnek a rendszerbe.

4.1.3. Rendszermag érintetlensége

Az extension architektúra egyik kulcseleme, hogy a **rendszer magja érintetlen marad**.

Ez több szempontból is fontos:

- stabilabb rendszer
- egyszerűbb frissítések
- kevesebb upgrade konfliktus

A fejlesztések nem módosítják közvetlenül a standard objektumokat, hanem eseményekre és bővítési pontokra épülnek.

4.1.4. Upgrade-biztos architektúra

A modern ERP-platform egyik fő célja az úgynevezett **upgrade-biztos architektúra**. A Business Central fejlesztési modellje úgy lett kialakítva, hogy a rendszer frissítésekor az egyedi fejlesztések nagy része változtatás nélkül működjön tovább.

Ez jelentősen csökkenti az upgrade projektek költségét és kockázatát.

4.2. Mi lesz az egyedi fejlesztésekkel?

A legtöbb Navision rendszernél az egyik legnagyobb kérdés az egyedi fejlesztések sorsa. Sok vállalatnál az ERP évek vagy akár évtizedek alatt jelentős testreszabáson ment keresztül.

4.2.1. Újrafejlesztés AL-ben

A klasszikus NAV fejlesztések többségét a Business Central környezetben **AL nyelven újra kell implementálni**. Ez nem feltétlenül jelent teljes újratervezést, de technológiai értelemben új fejlesztés történik.

A folyamat általában három lépésből áll:

1. meglévő funkciók elemzése
2. üzleti szükségesség felülvizsgálata
3. AL alapú új implementáció

4.2.2. AppSource alternatívák

Sok korábbi egyedi fejlesztés esetében ma már létezik **kész megoldás az AppSource piacon**. Az AppSource a Microsoft üzleti alkalmazás piactere, ahol számos Business Central kiegészítő alkalmazás érhető el.

Ezek lehetnek például:

- dokumentumkezelő rendszerek
- számlafeldolgozó megoldások
- logisztikai modulok
- riporting eszközök

Ez sok esetben olcsóbb és gyorsabb megoldást jelent, mint az egyedi fejlesztés.

4.2.3. Saját app fejlesztési lehetőség

A Business Central lehetővé teszi saját fejlesztésű alkalmazások létrehozását is. A vállalatok vagy fejlesztőpartnereik saját bővítményeket készíthetnek, amelyek:

- teljesen integrálódnak az ERP rendszerbe
- külön verziókezeléssel rendelkeznek
- frissíthetők és karbantarthatók

Ez egy modern, moduláris ERP ökoszisztémát hoz létre. A **Loginformnál mi magunk is kínálunk számos kiegészítő applikáció**, sőt minden **ügyfelünk számára díjmentesen biztosítjuk a Loginform CoreServices appot**, mely kulcsfontosságú kiegészítő funkciókat biztosít.

4.2.4. Refaktorálás vs. újratervezés

Az egyedi fejlesztések migrációja gyakran jó lehetőség arra, hogy a vállalat **újrarendelje a folyamatait**. Sok régi fejlesztés olyan üzleti problémára adott választ, amely időközben megváltozott.

Ezért a migráció során érdemes megvizsgálni:

- szükséges-e még az adott funkció
- kiváltható-e standard funkcionalitással
- érdemes-e új folyamatot kialakítani

Ez gyakran egyszerűbb rendszert eredményez.

4.3. Evergreen IT koncepció

A Business Central egyik legfontosabb működési elve az úgynevezett **Evergreen IT modell**. Ez a klasszikus ERP upgrade ciklusokkal szemben egy folyamatosan frissülő rendszert jelent.

4.3.1. Évente két automatikus frissítés

A Business Central évente két nagy verziófrissítést kap. Ezek a frissítések:

- új funkciókat
- teljesítményjavításokat
- biztonsági fejlesztéseket

tartalmaznak. A SaaS modellben ezek a frissítések automatikusan elérhetővé válnak.

4.3.2. Nincs többé 3–5 évente upgrade projekt

A klasszikus NAV rendszereknél az upgrade gyakran több hónapos projektet jelentett. Az evergreen modell célja az, hogy ezek a nagy ugrások megszűnjenek.

A rendszer folyamatosan frissül, így a technológiai különbség két verzió között sokkal kisebb marad.

Fontos ugyanakkor megjegyezni, hogy komplexebb rendszerek esetén – különösen, ha egyedi fejlesztések és külső rendszerekkel való integrációk is működnek – időnként szükség lehet kisebb utókövetési munkákra egy-egy főverzióváltás során.

Tapasztalataink szerint ezek jellemzően nem több hónapos projektek, hanem inkább néhány napos ráfordítást igénylő finomhangolások, amelyek célja az egyedi megoldások zavartalan működésének biztosítása.

A Microsoft folyamatos fejlesztéseinek köszönhetően (például a könyvelési motor megújítása) ezeknek az eseteknek a száma és mértéke is egyre csökken, így hosszú távon valóban fenntarthatóvá válik a nagy upgrade projektek nélküli működés

4.3.3. Sandbox környezet használata

A frissítések és fejlesztések tesztelésére a Business Central **sandbox környezeteket** biztosít. Ez lehetővé teszi, hogy:

- új verziókat teszteljenek
- fejlesztéseket ellenőrizzenek

- integrációkat kipróbáljanak

mielőtt azok az éles rendszerbe kerülnének.

4.3.4. Verziókövetés

A modern fejlesztési modell támogatja a verziókezelést. Ez azt jelenti, hogy a fejlesztések:

- Git repositoryban tárolhatók
- verziózott módon kezelhetők
- visszagörgethetők

Ez jelentősen javítja a fejlesztési kontrollt.

4.4. Integrációk

A modern ERP-rendszerek egyik legfontosabb tulajdonsága az integrálhatóság. A Business Central platformkonceptióra épül, amely megkönnyíti a külső rendszerekkel való adatkapcsolatot.

4.4.1. Microsoft 365 és Teams

A Business Central szorosan integrálódik a Microsoft 365 ökoszisztémával.

Ez lehetővé teszi például:

- Outlook integrációt
- Teams alapú együttműködést
- SharePoint dokumentumkezelést

A felhasználók így sok üzleti folyamatot közvetlenül a megszokott Microsoft környezetben végezhetnek.

4.4.2. API-k

A rendszer modern **REST API** interfészeket biztosít. Ez lehetővé teszi, hogy más rendszerek programozott módon kapcsolódjanak az ERP-hez.

API-k segítségével integrálható például:

- webshop
- CRM rendszer
- külső logisztikai platform

4.4.3. Business Central és Model Context Protocol (MCP)

A modern rendszerekben egyre nagyobb szerepet kapnak az AI-alapú megoldások és a nagy nyelvi modellek (LLM-ek). Ennek egyik kulcseleme a Model Context Protocol (MCP), amely egységes módot biztosít arra, hogy külső rendszerek strukturált kontextust adjanak az AI-modellek számára.

A Business Central esetében az MCP-alapú elérés lehetővé teszi, hogy:

- az ERP-ben tárolt adatok **strukturált módon elérhetőek legyenek AI-alapú alkalmazások számára**
- a különböző rendszerekből származó információk **konzisztens kontextusként kerüljenek feldolgozásra**
- az üzleti folyamatokhoz kapcsolódó adatok **intelligens feldolgozásba és automatizációba** kapcsolódjanak be

Ez különösen hasznos lehet például:

- pénzügyi elemzések automatizálásánál
- riportok intelligens előállításánál
- döntéstámogató rendszerek kialakításánál

Az MCP-alapú megközelítés lehetővé teszi, hogy a Business Central ne csak adatforrásként működjön, hanem aktív része legyen egy **AI-vezérelt üzleti ökoszisztémának**.

4.4.4. Power Automate

A Microsoft Power Platform eszközei további automatizációs lehetőségeket biztosítanak. A Power Automate segítségével például workflow-k hozhatók létre:

- jóváhagyási folyamatok
- értesítések
- adatátviteli automatizmusok

Ez lehetővé teszi az üzleti folyamatok gyors automatizálását.

4.4.5. Webshop, CRM és gyártási rendszerek

Az ERP gyakran egy nagyobb rendszerkörnyezet része. A Business Central integrálható például:

- e-kereskedelmi platformokkal
- CRM rendszerekkel
- gyártási irányítási rendszerekkel

Az integráció célja, hogy az adatok egyetlen konzisztens rendszerben jelenjenek meg.

4.4.6. Banki kapcsolatok

A banki integrációk lehetővé teszik például:

- bankszámlakivonatok automatikus letöltését
- fizetési fájlok generálását
- banki egyeztetések automatizálását

Ez csökkenti a manuális pénzügyi adminisztrációt.

4.5. Tesztelés és adatvalidáció

Az ERP migráció egyik legkritikusabb szakasza a tesztelés és az adatellenőrzés.

4.5.1. Sandbox környezet

A migráció során a Business Central sandbox környezetben tesztelhető.

Ez egy elkülönített rendszer, amely lehetővé teszi:

- adat migráció tesztelését
- fejlesztések kipróbálását
- integrációk ellenőrzését

4.5.2. Tesztforgatókönyvek

A sikeres átállítás érdekében részletes tesztforgatókönyveket kell készíteni.

Ezek lefedik például:

- értékesítési folyamatokat
- beszerzést
- számlázást
- pénzügyi könyvelést
- riportálást

A cél az, hogy minden kritikus üzleti folyamat tesztelve legyen.

4.5.3. Adatellenőrzési módszertan

A migráció során az adatok pontosságát több lépésben ellenőrzik.

Ez általában tartalmaz:

- főkönyvi egyenlegek ellenőrzését
- partneradatok validációját
- tranzakciók tesztelését

Ez biztosítja, hogy az új rendszer pénzügyi szempontból is konzisztensen induljon.

4.5.4. Migrációs riportok

A migrációs folyamat része a riportok készítése is. Ezek segítségével összehasonlítható például:

- a régi és az új rendszer egyenlege
- a tranzakciók száma
- a pénzügyi kimutatások

Ez átláthatóvá teszi az átállás folyamatát.

4.6. Összegzés

IT szempontból a Navisionról Business Centralra történő migráció egy modern, platformalapú ERP-architektúrára való átállást jelent.

Az új rendszer:

- moduláris fejlesztési modellt használ
- támogatja a folyamatos frissítést
- könnyebben integrálható más rendszerekkel
- és stabilabb upgrade stratégiát biztosít.

Ez hosszú távon **csökkenti az ERP-rendszer üzemeltetésének és fejlesztésének kockázatait.**

IT oldalról a legnagyobb kockázat nem az, ha egy rendszer nem modern, hanem az, ha egyre nehezebben tartható karban és egyre több egyedi megoldásra épül. Az ilyen rendszerek idővel nemcsak drágábbak lesznek, hanem kiszolgáltatottabbak is.

A **Loginform technológiai és rendszer auditjai segítenek feltárni a jelenlegi környezet állapotát**, a kritikus függőségeket és a jövőbeli kockázatokat – még azelőtt, hogy ezek üzleti problémává válnának. Ez különösen fontos olyan környezetben, ahol biztonsági, megfelelőségi (pl. NIS2) vagy integrációs elvárások is megjelennek.

5. Migrációs folyamat: Hogyan zajlik a gyakorlatban?

A Navisionról Business Centralra történő migráció kívülről gyakran egyetlen nagy projektnek tűnik. A valóságban azonban ez egy egymásra épülő döntésekből, ellenőrzési pontokból és fokozatos előkészítésből álló folyamat. **A sikeres átállítás egyik legfontosabb feltétele, hogy a vállalat ne pusztán rendszercserének tekintse a projektet, hanem tudatos üzleti- és működésfejlesztési programként kezelje.**

Sok cégnél a „migráció” szó eleve bizonytalanságot kelt. Felmerül a kérdés: mekkora munka lesz, mennyi mindent kell újraépíteni, mi lesz a régi fejlesztésekkel, leáll-e a működés, mennyi belső erőforrást igényel a projekt. Ezek jogos kérdések. A jó hír viszont az, hogy egy Business Central migráció akkor válik kiszámíthatóvá, ha világos módszertan mentén halad: először felmérjük, mivel indulunk, aztán döntést hozunk arról, mit viszünk tovább, majd kontrollált projektfázisokban építjük fel az új működést.

A gyakorlatban tehát a migráció nem azzal kezdődik, hogy „átmásoljuk a rendszert a felhőbe”. Sokkal inkább azzal, hogy a vállalat és a bevezető partner közösen megérti, milyen üzleti és technológiai örökséget kezel a projekt, abból mi értékes, mi elavult, és mi az, amit már nem érdemes továbbvinni.

5.1. Előkészítő audit

Egy jól előkészített migráció első lépése mindig az audit. Ez a szakasz sokszor kevésbé látványos, mint a fejlesztés vagy a Go-Live, mégis itt dől el a projekt minősége. **Ha az induló állapot nincs pontosan feltérképezve, a későbbi szakaszokban szinte biztosan megjelennek a rejtett kockázatok,** a félreértett igények és a felesleges fejlesztések.

5.1.1. Rendszerállapot felmérés

Az audit első része a meglévő NAV-rendszer állapotának átfogó vizsgálata. Itt nem csak azt nézzük meg, hogy a rendszer technikailag működik-e, hanem azt is, hogy üzletileg mennyire egészséges a jelenlegi környezet.

A felmérés tipikusan kiterjed arra, hogy:

- melyik NAV-verzió fut jelenleg,
- mennyire friss vagy elavult a technológiai alap,
- milyen adatminőségi problémák vannak,
- mennyire strukturáltak a törzsadatok,
- milyen a jogosultsági és riporting logika,
- hol vannak működési szűk keresztmetszetek.

Ebben a szakaszban derül ki az is, hogy a jelenlegi rendszer mennyire standard és mennyire épül egyedi megoldásokra. Sok vállalatnál az évek során a NAV nemcsak ERP-rendszerré, hanem egyfajta vállalati „mindent kezelő” platformmá vált. Ilyenkor a látszólag egyszerű folyamatok mögött is sok egyedi logika, kerülőmegoldás vagy manuális kiegészítés húzódhat meg. **Az audit célja éppen az, hogy ezek láthatóvá váljanak.**

5.1.2. Egyedi fejlesztések feltérképezése

A legtöbb régi Navision-rendszer egyik legérzékenyebb pontja az egyedi fejlesztések kérdése. Egy vállalat számára ezek gyakran kulcsfontosságú megoldások: speciális árképzés, egyedi riportok, saját gyártási logika, testreszabott jóváhagyási folyamatok vagy különleges adatkapcsolatok. Ugyanakkor az is gyakori, hogy az évek során olyan fejlesztések is bent maradtak a rendszerben, amelyekre már nincs valódi üzleti szükség.

Ezért az audit során nem elég listázni az egyedi fejlesztéseket. Azt is meg kell érteni:

- mi volt az eredeti üzleti céljuk,
- ma is használja-e őket aktívan a szervezet,
- kiválthatók-e standard Business Central funkcióval,
- elérhetők-e AppSource megoldásként,
- vagy valóban újra kell őket fejleszteni.

Ez a lépés gyakran felszabadító erejű a vállalat számára. Sokszor itt válik világossá, hogy a régi rendszer összetettségének egy része nem a valós működési szükségletből, hanem történeti felhalmozódásból ered. A migráció így nemcsak átállási projekt, hanem tisztítási lehetőség is.

5.1.3. Integrációs pontok azonosítása

Egy ERP-rendszer ritkán működik önmagában. Kapcsolódik banki rendszerekhez, webshophoz, CRM-hez, logisztikai szoftverhez, bérszámfejtéshez, dokumentumkezeléshez, BI-megoldásokhoz vagy egyedi adatkapcsolatokhoz. Az előkészítő audit ezért kiemelten foglalkozik az integrációs térképpel.

Itt azt kell pontosan feltárni:

- mely rendszerekkel kommunikál a NAV,
- milyen technológiával történik az adatkapcsolat,
- automatikus vagy manuális az adatátadás,
- mely integrációk üzletkritikusak,
- és hol vannak instabil vagy kulcsember-függő kapcsolatok.

Ez a lépés azért kulcsfontosságú, mert a migráció során nemcsak az ERP változik, hanem gyakran az integrációs logika is modernebb alapokra kerül. Ha ezt nem térképezzük fel időben, az új rendszer technikailag elkészülhet, de üzletileg nem lesz teljes.

5.2. Döntési pontok

Az audit után következik a migráció egyik legfontosabb, valódi stratégiai szakasza: a döntések meghozatala. Itt dől el, hogy a projekt egyszerű technológiai másolás lesz-e, vagy valódi modernizáció.

5.2.1. Mit migrálunk?

Az egyik legalapvetőbb kérdés, hogy **mi kerüljön át az új rendszerbe**. Ez nem csak adatokat jelent, hanem folyamatokat, logikákat, riportokat és fejlesztéseket is.

A gyakorlatban több szintje van ennek a döntésnek:

- teljes historikus adatot viszünk át, vagy csak nyitó adatokat,
- minden jelenlegi folyamatot leképezünk, vagy csak a valóban relevánsakat,
- minden egyedi fejlesztést újraépítünk, vagy csak az üzletileg indokoltakat,
- a riporting logikát megtartjuk, vagy korszerűsítjük.

Ez a pont különösen fontos azért, mert sok vállalat eleinte ösztönösen mindent át akar vinni. Ez érthető reakció, hiszen a régi rendszer hosszú évek működését hordozza. A jó projektvezetés azonban segít abban, hogy ne az érzelmi kötődés, hanem az üzleti racionalitás döntsön.

5.2.2. Mit engedünk el?

A migráció egyik **legnagyobb üzleti haszna gyakran nem abban rejlik, hogy mit viszünk tovább, hanem abban, hogy mit nem.** Egy régi ERP-környezetben sok olyan elem gyűlik fel, amely valaha indokolt volt, ma viszont már csak bonyolítja a működést.

Ilyen lehet:

- régen használt, de mára felesleges fejlesztés,
- párhuzamosan vezetett adatstruktúra,
- régi riport, amelyet már senki nem használ döntéshozatalra,
- történetileg kialakult, de üzletileg már nem indokolt folyamat.

Amit elengedünk, azzal nem veszítünk — hanem egyszerűsítünk. Ez a fajta tudatos elhagyás csökkenti a projekt költségét, gyorsítja a bevezetést, és átláthatóbbá teszi a jövőbeli működést.

5.2.3. Mit érdemes újragondolni?

A migráció ideális pillanat arra, hogy a vállalat bizonyos működési logikákat ne egyszerűen átmentsen, hanem újratervezzen. Ez különösen akkor fontos, ha a régi folyamatok sok manuális lépést, Excel-függőséget vagy kulcsembert-alapú működést tartalmaznak.

Újragondolásra tipikusan ezek a területek érettek:

- jóváhagyási folyamatok,
- dimenziókezelés és riporting,
- dokumentumkezelés,
- pénzügyi automatizmusok,
- integrációs logika,
- jogosultsági struktúra.

Ez nem azt jelenti, hogy a projektnek mindent egyszerre kell újraszerveznie. A jó döntés sokszor éppen az, hogy különválasztjuk a kötelező migrációs elemeket a későbbi optimalizálási fejlesztésektől. De már az előkészítés során látni kell, hol van szükség egyszerű technológiai átültetés helyett valódi üzleti újratervezésre.

5.3. Projektfázisok

Miután a cég és a bevezető partner közösen meghozta a legfontosabb döntéseket, a migráció kontrollált projektfázisokban halad tovább. Ez a szakaszolás azért lényeges, mert segít abban, hogy a projekt ne egy nagy, átláthatatlan feladattömb legyen, hanem jól követhető, mérhető és döntési pontokkal kísért folyamat.

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy **egy ERP-projekt sikerét nem önmagában a rendszer minősége határozza meg. Egy kevésbé optimális rendszer is bevezethető jól, míg egy kiváló rendszer is kudarcba fulladhat, ha a bevezetés nem megfelelő.** Ezért kulcsfontosságú a bevezető csapat szakértelme, tapasztalata és hozzáállása, amely végigkíséri a projekt minden fázisát.

5.3.1. Tervezés

A tervezési fázisban a projekt üzleti és technikai keretei véglegesednek. Itt készül el a részletes működési és migrációs terv, amelyből már minden érintett számára világos lesz:

- mi kerül be az első éles indulásba,
- mely funkciók készülnek el később,
- hogyan néz ki az adatmigráció,
- milyen integrációkat kell kialakítani,
- kik a kulcsfelhasználók,
- mi a projekt ütemezése és felelősségi rendszere.

A jó tervezés egyik legnagyobb értéke, hogy megelőzi a projekt közbeni bizonytalanságot. Ha ez a fázis elnagyolt, a későbbi fejlesztés és tesztelés során szinte biztosan újranított kérdések, csúszások és félreértések jelennek meg.

5.3.2. Fejlesztés / Bővítmény (extension) újraírás

Ebben a szakaszban készül el maga az új Business Central környezet. Ide tartozik a konfiguráció, az egyedi fejlesztések AL-alapú újraírása, a bővítmények (extensionök) kialakítása és az integrációk technikai megvalósítása.

Ez a fázis tipikusan nem pusztán programozás. Ugyanennyire fontos része:

- a standard folyamatok beállítása,
- a törzsadat-logika kialakítása,
- az új riporting struktúra előkészítése,
- a jogosultsági rend felépítése.

Az egyik legnagyobb különbség a régi NAV-világhoz képest, hogy itt már eleve upgrade-biztosabb, modulárisabb architektúra épül. Vagyis a fejlesztési cél nem csupán az, hogy „működjön ugyanúgy, mint régen”, hanem az, hogy hosszabb távon is fenntartható rendszer szülessen.

5.3.3. Tesztelés

A tesztelés az a pont, ahol a projekt papírról és fejlesztői logikáról átkerül a valós üzleti működés terepére. Itt derül ki, hogy a rendszer nemcsak technikailag készült-e el, hanem üzletileg is valóban használható-e.

A tesztelés tipikusan több rétegből áll:

- funkcionális tesztek,
- integrációs tesztek,
- adatellenőrzés,
- kulcsfolyamatok végigjátszása,
- pénzügyi egyezőségek ellenőrzése,
- riportok validálása.

A jó tesztelés nem adminisztratív kötelezettség, hanem üzleti biztosíték. Minél alaposabb ez a szakasz, annál kisebb a Go-Live kockázata.

5.3.4. Oktatás

Az ERP-projekt egyik leggyakoribb alulértékelt eleme az oktatás. Pedig a rendszer sikerét végső soron nem az határozza meg, hogy technikailag mennyire jó, hanem az, hogy a felhasználók mennyire tudják magabiztosan használni.

Az oktatásnak több szintje lehet:

- kulcsfelhasználói képzés,
- szerepkör szerinti oktatás,
- vezetői riporting tréning,
- napi operációhoz kapcsolódó gyakorlati felkészítés.

A legjobb oktatás nem általános rendszerbemutató, hanem konkrét munkafolyamatokra épül. Vagyis a felhasználó nem azt tanulja meg, hogy „mit tud a rendszer”, hanem azt, hogy **neki a saját napi munkájában mit kell másképp és jobban csinálnia.**

5.3.5. Go-Live

A Go-Live a migráció leglátványosabb pontja, de nem ez a teljes projekt. Ez az a pillanat, amikor az új rendszer hivatalosan átveszi a működés támogatását.

A sikeres Go-Live tipikusan:

- előre megtervezett forgatókönyv szerint zajlik,
- meghatározott felelőségekre épül,
- időzített adatbetöltéssel és ellenőrzésekkel történik,
- üzletileg kritikus folyamatokra fókuszál.

A jó Go-Live nem heroikus tűzoltás, hanem fegyelmezett végrehajtás. A cél nem az, hogy a projekt „valahogy elinduljon”, hanem az, hogy az átállás kontrolláltan, minimális üzleti kockázattal történjen meg.

5.3.6. Stabilizáció

Sok cég itt követi el a hibát, hogy a Go-Live-ot tekinti a projekt végének. Valójában ez inkább egy új szakasz kezdete. Az első hetekben a felhasználók éles helyzetben

találkoznak a rendszerrel, ilyenkor jelennek meg az apróbb finomhangolási igények, használati kérdések és működési visszajelzések.

A stabilizációs szakasz feladata:

- a kezdeti hibák gyors kezelése,
- a felhasználói kérdések támogatása,
- az üzletileg kritikus folyamatok fokozott figyelése,
- a szükséges korrekciók elvégzése,
- a rendszerhasználat megerősítése.

5.4. Változásmenedzsment

A migrációk valójában nem csak rendszereket, hanem szokásokat, rutinokat és belső biztonságérzetet is érintenek. Emiatt a változásmenedzsment (change management) nem „puha” kiegészítő elem, hanem a projekt sikerének egyik legfontosabb feltétele.

5.4.1. Munkatársak bevonása

Az egyik legnagyobb hiba, amikor a vállalat a migrációt kizárólag vezetői vagy IT-projektként kezeli, és túl későn vonja be az érintett felhasználókat. A napi működésben dolgozó kollégák ugyanis nemcsak végrehajtói a változásnak, hanem értékes tudás hordozói is.

A bevonás azért fontos, mert:

- ők látják a napi működés valódi problémáit,
- ők tudják, hol vannak a manuális kerülőutak,
- ők érzik leggyorsabban, ha egy új folyamat nem működik életszerűen.

A bevonásnak ugyanakkor nem azt kell jelentenie, hogy mindenki mindent újranyit. Inkább azt, hogy a kulcsfelhasználók időben részt vesznek a tervezésben, a tesztelésben és az átadásban. Ettől a projekt nemcsak pontosabb lesz, hanem belsőleg is elfogadottabb.

5.4.2. Oktatási stratégia

A változásmenedzsment egyik legfontosabb eszköze a tudatos oktatási stratégia. Nem elegendő egyetlen rendszerbemutatót tartani a Go-Live előtt. Az emberek akkor tudnak magabiztosan átállni, ha **több lépcsőben, a saját szerepükhöz igazítva kapnak felkészítést.**

Jó oktatási stratégia esetén:

- a kulcsfelhasználók hamarabb mélyebb képzést kapnak,
- a végfelhasználók szerepkör-specifikus oktatáson vesznek részt,
- a vezetők külön támogatást kapnak a riporting és kontrollfunkciók használatához,
- a Go-Live után is van elérhető segítség és visszakerdezési lehetőség.

Ez nemcsak tudást ad, hanem csökkenti a változással kapcsolatos szorongást is. Az emberek sokszor nem magát az új rendszert utasítják el, hanem azt a bizonytalanságot, hogy nem tudják majd magabiztosan kezelni.

5.4.3. Ellenállás kezelése

Minden ERP-projektben van ellenállás. Ez teljesen természetes. Az ellenállás nem feltétlenül rosszindulatból fakad, sokkal gyakrabban félelemből, túlterheltségből vagy megszokásból ered.

A tipikus belső ellenállási mondatok jól ismertek:

- „eddig is működött valahogy,”
- „a régi rendszer gyorsabb volt,”
- „ezt miért kell megváltoztatni,”
- „elveszi a munkám, felesleges leszek,”
- „nekünk erre most nincs időnk.”

Az ellenállást nem érdemes pusztán kommunikációs problémának tekinteni. Többnyire valós érzelmi és működési okai vannak. Ezért a kezelése is több szinten történik:

- világosan el kell magyarázni a változás üzleti okát,
- meg kell mutatni az érintettek számára a saját előnyeiket,
- lehetőséget kell adni a kérdésekre és visszajelzésre,

- és gyors támogatást kell biztosítani az átállás első időszakában.

A jó change management nem arról szól, hogy mindenki lelkes lesz az első naptól. Hanem arról, hogy a szervezet érti a változás célját, képes végigmenni rajta, és végül saját működési előnyként kezdi megélni az új rendszert.

5.5. Záró gondolatok

A migráció sikerét nem az dönti el, hogy technikailag át lehet-e állni Business Centralra, hanem az, hogy **a vállalat mennyire tudatosan készíti elő a teljes átmenetet**. Az audit, a döntési pontok, a jól felépített projektfázisok és a change management együtt adják azt a keretet, amelyben az átállás nem kockázatos kényszerprojekt, hanem kontrollált üzleti modernizáció lesz.

A gyakorlatban tehát a Business Central migráció akkor működik jól, ha nem egyszerű „adatköltöztetésként” kezeljük, hanem olyan fejlesztési folyamatként, amely egyszerre tisztítja meg a múlt örökségét, stabilizálja a jelen működését és előkészíti a jövőbeli növekedést.

6. Specifikus magyar piaci szempontok

A Navisionról Business Centralra történő átállásról szóló nemzetközi anyagok általában a felhőre váltás előnyeire, a Microsoft platformstratégiájára vagy a technológiai modernizációra fókuszálnak. Magyarországon azonban a döntésnek van egy külön, nagyon is gyakorlati rétege: a **helyi jogszabályi megfelelés, a hazai integrációk, a magyar nyelvű támogatás**, valamint az a kérdés, hogy a vállalat mennyire számíthat olyan partnerre, aki nemcsak a rendszert, hanem a magyar működési környezetet is érti.

Ez a gyakorlatban azért kulcskérdés, mert egy ERP-rendszer nálunk nem lehet „egyszerűen csak standard”. A magyar piacon a pénzügyi, számviteli és adózási sajátosságok, a NAV-kapcsolatok, a helyi számlázási ökoszisztéma, a könyvvizsgálói elvárások és a megszokott üzleti működés mind olyan tényezők, amelyek miatt a Business Central bevezetése csak akkor lesz valóban sikeres, ha a globális platform mögött **erős helyi illesztés** áll.

Ugyanakkor fontos látni, hogy nemcsak a jogszabályi megfelelés számít.

A magyar vállalatok működésében számos olyan piaci alapú integráció vált kvázi szabvánnyá, amelyekhez az ERP-nek illeszkednie kell.

Ilyenek például:

- webshop platformok: **Shoperter, UNAS**
- logisztikai szolgáltatók: **GLS, DPD, DHL**
- számlázási rendszerek: **Számlázz.hu, Billingo**
- valamint a **NAV Online Számla rendszer**

Ezek az integrációk nem „extra funkciók”, hanem a napi működés alapjai. Egy ERP-projekt sikere így azon is múlik, hogy a rendszer mennyire tud stabilan kapcsolódni ezekhez a széles körben használt megoldásokhoz.

Másképp fogalmazva: a Business Central önmagában modern és erős ERP-platform, de a magyar vállalat számára az teszi igazán működőképpé, hogy milyen lokalizációs alapokra épül, milyen hazai appokkal egészül ki, milyen gyorsan kap segítséget, és mennyire tapasztalt az a partner, aki az átállást vezeti.

6.1. Lokalizációs csomagok – miért ennyire fontosak Magyarországon?

A Business Central globális rendszer, de a napi pénzügyi működés és a jogszabályi megfelelés mindig helyi szinten dől el. Magyarországon ezért a lokalizáció nem kényelmi extra, hanem az ERP-bevezetés egyik kritikus alapeleme.

Egy jól megválasztott lokalizációs csomag a rendszer stabilitásának és jogszabályi biztonságának alapja.

A Loginform megközelítésében ezért a lokalizáció kérdése nem adminisztratív részlet, hanem stratégiai döntés. A gyakorlatban a HRP lokalizáció az a megoldás, amelyet a Loginform preferál.

A HRP lokalizáció egyik legnagyobb előnye, hogy nyílt forráskódú megközelítést alkalmaz.

Ez lehetővé teszi:

- az egyedi továbbfejlesztést,
- a rugalmas testreszabást,
- valamint azt, hogy a vállalat ne egyetlen partnerhez legyen kötve.

Több implementációs partner is képes támogatni, ami jelentős rugalmasságot ad a hosszú távú működés során.

Ez különösen fontos, mert:

- csökkenti a partnerfüggőséget
- megkönnyíti az esetleges váltást
- és növeli a rendszer fenntarthatóságát

A lokalizáció tehát nem csak technikai kérdés, hanem kockázatkezelési döntés is.

6.2. NAV integráció appként – nem minden hazai igényt kell egyedi fejlesztéssel megoldani

A magyar piacon az egyik legfontosabb gyakorlati kérdés az, hogy a Business Central hogyan kapcsolódik a helyi számlázási és NAV-környezethez. Sok vállalatnál ugyanis nem az történik, hogy minden számla közvetlenül az ERP-ben készül, hanem a cég bizonyos területeken továbbra is használ külön számlázási megoldásokat, például a Számlázz.hu-t, miközben a pénzügyi nyilvántartást és a feldolgozást már a Business Centralban szeretné egységesen kezelni.

Itt válik különösen fontossá az appalapú gondolkodás. A modern Business Central ökoszisztéma egyik nagy előnye, hogy számos magyar igényt nem egyedi fejlesztéssel, hanem jól körülhatárolt, gyorsan bevezethető kiegészítő alkalmazásokkal lehet kezelni. Ez gyorsabb bevezetést, kiszámíthatóbb működést és fenntarthatóbb támogatást eredményez.

Jó példa erre a **Loginform Számlázz.hu Interface**, amelynek célja, hogy a Számlázz.hu felületén kiállított számlák és nyugták automatikusan bekerüljenek a Business Central rendszerébe eladási bizonylatként. Ennek üzleti jelentősége jóval túlmutat egy egyszerű technikai kapcsolaton. A lényeg az, hogy a manuális adatbevitelt gyakorlatilag kiváltja, miközben biztosítja az adatok pontosságát, követhetőségét és feldolgozhatóságát.

A megoldás egyik legerősebb előnye, hogy a szinkronizáció automatizált: a kiállított számlák rendszeresen, emberi beavatkozás nélkül kerülnek át a Business Centralba. Ez nemcsak adminisztrációt takarít meg, hanem csökkenti a hibák számát, gyorsítja a könyvelési és pénzügyi folyamatokat, és megszünteti a kettős adatkezelésből fakadó feszültségeket. A rendszer képes a tételek azonosítására és összerendelésére, szükség esetén pedig korrigálható marad, vagyis nem „fekete dobozként” működik, hanem kontrollálható módon.

Különösen fontos üzleti előny, hogy új vevők esetén is támogatja a strukturált működést: ha a partner még nem létezik a Business Centralban, sablon alapján automatikusan létrehozható. Ez azért lényeges, mert a hazai cégek egy részénél a számlázás gyors, operatív folyamat, a pénzügyi rend viszont a háttérrendszerben kell, hogy kialakuljon. Egy ilyen app ezt a két világot köti össze biztonságosan.

Technológiai oldalról a kommunikációs napló, a részletes XML-log, a hibaüzenetek követhetősége és a paraméterezhető működés mind azt szolgálják, hogy a megoldás ne csak kényelmes, hanem auditálható és fenntartható is legyen. Ez különösen fontos magyar környezetben, ahol a számlaadatokkal kapcsolatos pontosság nem pusztán kényelmi kérdés, hanem megfelelőségi és könyvelési alapelvárás is.

6.3. Magyar nyelvű támogatás – nem kényelmi szempont, hanem üzleti biztonság

Sokan a magyar nyelvű támogatást még mindig kényelmi kérdésnek tekintik, holott egy ERP-rendszer esetében ez valójában működési biztonsági tényező. Egy vállalat napi működése során ugyanis a kritikus helyzetek ritkán ideális körülmények között jelentkeznek. Zárás közben, audit előtt, NAV-adatszolgáltatási probléma esetén, banki egyeztetésnél vagy sürgős riportkészítéskor a gyors és pontos kommunikáció kiemelt fontosságú.

Ilyen helyzetekben a magyar nyelvű támogatás nem pusztán azt jelenti, hogy valaki le tud fordítani egy hibaüzenetet. Azt jelenti, hogy a partner érti a magyar üzleti kontextust, ismeri a hazai pénzügyi és számviteli szóhasználatot, és pontosan érti, hogy mi a valódi probléma az ügyfél oldalán. Ez lerövidíti a hibakeresést, csökkenti a félreértések számát, és gyorsabb megoldást tesz lehetővé.

Az ERP-támogatásban a nyelv valójában az üzleti pontosság nyelve. Minél összetettebb a folyamat, annál fontosabb, hogy ne csak technikailag, hanem szakmailag is ugyanazt értse a partner és az ügyfél.

6.4. Hazai implementációs partner szerepe – a technológia önmagában nem elég

A Business Central globális termék, de a sikeres magyar bevezetéshez helyi implementációs partner kell. Ennek oka egyszerű: a rendszer bevezetése során nemcsak paramétereket és funkciókat kell érteni, hanem azt is, hogyan működnek a hazai vállalatok valójában. Milyen számlázási gyakorlat jellemző, hogyan zajlik a pénzügyi zárás, milyen riportolási elvárásai vannak egy magyar tulajdonosnak vagy ügyvezetőnek, hogyan készül egy audit, milyen kompromisszumok alakultak ki évek alatt a régi Navision-rendszer körül.

A hazai partner szerepe ezért nem egyszerűen a „bevezető cég” szerepe. Sokkal inkább fordító két világ között: érti a Microsoft platformlogikát, de közben érti a helyi üzleti realitást is. Ez különösen fontos migráció esetén, amikor egy régi, testreszabott NAV-környezetből kell eljutni egy modernebb, felhőalapú Business Central működéshez úgy, hogy közben a vállalat napi operációja ne sérüljön.

Mi a Loginformnál nemcsak konfigurálunk, hanem segítünk dönteni is:

- mit érdemes standard módon bevezetni,
- hol szükséges egyedi fejlesztés,
- mi váltható ki appal,
- mit nem érdemes továbbvinni a régi rendszerből,
- és hogyan lehet úgy modernizálni, hogy az üzleti működés közben kontroll alatt maradjon.

6.5. Könyvvizsgálói elvárások – a felhő nem gyengíti, hanem új keretbe helyezi az auditálhatóságot

A magyar piacon a pénzügyi vezetők egyik visszatérő kérdése, hogy a felhőalapú működés miként viszonyul a könyvvizsgálói elvárásokhoz. Sok vállalatnál a régi NAV-rendszerhez stabil belső rutinok kapcsolódnak: ismert riportok, megszokott ellenőrzési pontok, bejártatott kimutatások. A Business Centralra váltás ezért nemcsak rendszercsere, hanem audit- és kontrollszemléleti kérdés is.

A valós kérdés nem az, hogy a felhő „elfogadható-e” könyvvizsgálói szempontból, hanem az, hogy a vállalat hogyan alakítja ki az új környezetben az auditálhatóságot, a naplózhatóságot, a jogosultsági rendszert és a dokumentált működést. Egy jól bevezetett Business Central rendszer ebben erős alapot adhat, de ehhez tudatos helyi bevezetési munka kell.

A könyvvizsgálói oldal számára tipikusan ezek a kérdések fontosak:

- visszakövethető-e a könyvelési logika,
- egyértelmű-e a jogosultsági rend,
- megfelelően dokumentált-e az adatforrások és integrációk kezelése,
- biztosított-e a változások nyomon követhetősége,
- és megőrződött-e a korábbi adatok elérhetősége.

6.5.1. Mély pénzügyi-számviteli tudás

A Loginform egyik legerősebb megkülönböztető jegye, hogy nem csupán rendszert vezet be, hanem érti a mögötte álló üzleti és pénzügyi működést is.

A Business Central szakértelem mellett a mély pénzügyi és számviteli tudás kulcsszerepet játszik abban, hogy az ügyfelek hosszú távon is megbíznak a cégben. Egy ERP-projekt során ugyanis a valóban kritikus kérdések többsége nem technológiai, hanem **pénzügyi és működési természetű**.

A különbség itt válik igazán láthatóvá: nem az számít, hogy a rendszer technikailag működik-e, hanem az, hogy üzletileg helyes döntéseket támogat-e.

Ez a szemlélet teszi lehetővé, hogy a bevezetett rendszer ne csak leképezze a működést, hanem valódi értéket teremtsen a vállalat számára.

6.5.2. NAV környezet ismerete és saját appok

A magyar megfeleléségi környezet ismerete önmagában is fontos, de igazán erőssé akkor válik, ha ez konkrét, működő megoldásokban testesül meg. A **Loginform saját appjai — például a Számlázz.hu Interface** — pontosan ezt teszik láthatóvá. Nem elméleti tudásról van szó, hanem olyan termékesített megoldásokról, amelyek a hazai üzleti működés tipikus problémáira adnak gyorsan bevezethető, fenntartható választ.

6.5.3. Gyors reakcióidő

A magyar piacon a gyors reagálás nem kényelmi szempont, hanem bizalmi kérdés.

Különösen ERP- és pénzügyi rendszerek esetében az ügyfelek nem szeretnek elhúzódozó ticket-folyamatokban elveszni vagy napokat várni egy érdemi válasza. Ilyen helyzetekben a reakcióidő közvetlen hatással van az üzleti működésre.

A Loginform egyik legfontosabb erőssége a gyors, érdemi visszajelzés és a megoldásfókuszú hozzáállás.

Az ügyfélvisszajelzések alapján a gyorsaság, rugalmasság és segítőkészség következetesen a leggyakrabban említett értékek között szerepel.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az ügyfelek jellemzően **24 órán belül választ és iránymutatást kapnak**, ami nemcsak szolgáltatási szint, hanem valódi működési biztonság.

6.5.4. Hazai referenciák és kritikus helyzetek kezelése

A magyar középvállalati piacon a referencia sokszor többet ér minden marketingállításnál. A döntéshozók tudni akarják, hogy a partner nemcsak ideális körülmények között működik jól, hanem kritikus helyzetekben is helytáll. A gyakorlatban nem ritkák azok a helyzetek, amikor **egy vállalat valamilyen súlyos üzemeltetési, adatbiztonsági vagy akár zsarolóvírusos incidens** után kényszerül gyors és fegyelmezett ERP-újragondolásra.

A Loginform több ilyen helyzetben is szerzett már tapasztalatot, ahol a gyors reakció és a strukturált megközelítés kulcsfontosságú volt. Ilyenkor nem pusztán technológiai tudásra van szükség, hanem gyors döntéstámogatásra, adat- és folyamatmentési szemléletre, valamint olyan nyugodt, üzletileg is értelmezhető irányadásra, amely képes stabil alapokra helyezni a működést a legkritikusabb helyzetekben is.

6.6. Záró gondolatok

A magyar piacon a Business Centralra váltás sikere nagyban múlik azon, hogy a vállalat mennyire tudja összehangolni a globális platform előnyeit a helyi működési realitásokkal. A lokalizáció minősége, a NAV- és számlázási integrációk, a magyar nyelvű támogatás, a könyvvizsgálói szempontok és a hazai partner szakértelme együtt határozzák meg, hogy a rendszer valóban biztonságos és jól használható lesz-e.

A Loginformnál a Business Central a fő fókusz, melyhez mély pénzügyi-számviteli tudás, hazai megfelelési tapasztalat, saját appok és gyors, partneri támogatás társul. Ez a kombináció az, ami a magyar vállalatok számára a technológiát valódi üzleti biztonsággá fordítja.

7. „Készen állunk a váltásra?”

A Navisionról Business Centralra történő váltásról sok vállalat évekig úgy gondolkodik, mint egy „majd egyszer aktuális” projektről. Ez teljesen érthető. Az ERP-rendszer a cég egyik legérzékenyebb működési alapja, ezért ritkán születik róla könnyű vagy gyors döntés. A legtöbb vezető nem azért halogatja a váltást, mert ne látná a modernizáció előnyeit, hanem azért, mert szeretné biztosan tudni: valóban most jött-e el a megfelelő pillanat.

Ebben segít egy **jól felépített döntési ellenőrzőlista**. Nem azért, mert egyetlen kérdés önmagában eldönti a migráció szükségességét, hanem azért, mert a jelek együtt már nagyon pontosan mutatják, hogy a jelenlegi rendszer még támogatja-e a vállalat növekedését, vagy inkább visszatartja azt.

A következő pontok tipikusan azok a jelek, amelyek arra utalnak, hogy a váltás nem egyszerű fejlesztési lehetőség, hanem üzletileg indokolt napirendi kérdés.

7.1. Döntési ellenőrzőlista

7.1.1. Elavult verzió?

Az első és legkézenfekvőbb kérdés, hogy a vállalat milyen Navision-verziót használ jelenleg, és ez **mennyire tekinthető jövőálló alapnak**. Sok cégben a rendszer még mindig stabilan működik, ezért a verzió életkorát **nem érzik sürgető problémának**. A napi működés szintjén ez akár igaz is lehet. Stratégiai szinten azonban az elavult verzió mindig figyelmeztető jel.

Minél régebbi a rendszer, annál valószínűbb, hogy:

- nehezebben integrálható új megoldásokkal,
- egyre több egyedi kerülőmegoldásra támaszkodik,
- technológiailag távolodik a Microsoft aktuális fejlesztési irányától,
- és egyre nagyobb a támogatási és biztonsági kitétsége.

A cégvezetői kérdés ilyenkor nem az, hogy „működik-e még”, hanem az, hogy **meddig tekinthető üzletileg biztonságos alapnak**. Ha a vállalat ERP-je már láthatóan múltbeli technológiai logikára épül, akkor a halasztás valójában nem a stabilitást, hanem a kockázat felhalmozását jelenti.

7.1.2. Sok egyedi fejlesztés?

A második kulcskérdés az egyedi fejlesztések mennyisége és szerepe. A régi NAV-rendszerek jelentős részében az évek során rengeteg testreszabás halmozódott fel. Ez önmagában nem probléma. Sőt, sok esetben ezek a fejlesztések valódi üzleti igényekre adtak jó választ. A gond ott kezdődik, amikor már maga a rendszer is nehezen áttekinthetővé válik miattuk.

Ha egy vállalatnál sok az egyedi fejlesztés, akkor érdemes feltenni néhány őszinte kérdést:

- valóban mindegyik szükséges még,
- ismert és dokumentált ezek üzleti célja,
- könnyen karbantarthatók,
- vagy már inkább történeti örökségként vannak jelen a rendszerben?

A túl sok egyedi fejlesztés több szempontból is figyelmeztető jel. Egyrészt növeli a kulcsembert-függőséget. Másrészt minden változtatást lassabbá és drágábbá tesz. Harmadrészt arra utalhat, hogy a vállalat már régen nem a rendszerrel dolgozik, hanem egy folyamatosan toldozott-foltozott működési struktúrát tart fenn.

Ha a vezetés úgy érzi, hogy a jelenlegi ERP **„senki által nem teljesen átlátott” egyedi logikákon nyugszik**, az jellemzően erős jelzés arra, hogy a migráció nemcsak technológiai, hanem működési tisztítási lehetőség is.

7.1.3. Excel-alapú riporting?

Az egyik leggyakoribb tünet, hogy a vállalat ERP-je már nem ad elégséges vezetői információt önmagában, ezért a szervezet Excelben pótolja a hiányokat. Ez elsőre ártalmatlannak tűnhet, hiszen az Excel gyors, rugalmas és mindenki ismeri. Valójában azonban az Excel-alapú riporting gyakran azt jelzi, hogy az ERP már nem tölti be teljes értékűen a döntéstámogató szerepét.

Ha a vezetői riportok többsége:

- manuális exportokra épül,
- több fájl összefűzéséből készül,
- egy-két kulcsembert fejében él,
- vagy rendszeres utólagos egyeztetést igényel,

akkor a vállalat valójában nem egyetlen megbízható adatforrásból dolgozik. Ez nemcsak lassítja a döntéshozatalt, hanem rontja a számokba vetett bizalmat is.

Az **ERP-rendszer** egyik alapfeladata az lenne, hogy **a működéshez szükséges pénzügyi és operatív információkat strukturáltan, gyorsan és konzisztensen biztosítsa**. Ha ezt egyre inkább Excel-táblák veszik át, az jellemzően nem felhasználói szokás kérdése, hanem rendszerszintű figyelmeztetés.

7.1.4. Manuális banki könyvelés?

A pénzügyi működés egyik legáruklodóbb jele az, hogy mennyi manuális munka kapcsolódik a banki folyamatokhoz. Ha a bankszámlakivonatok feldolgozása, az egyeztetés, a könyvelés vagy a párosítás ma még nagyrészt kézzel történik, az nem pusztán adminisztrációs kényelmetlenség. Ez közvetlen költség, hibakockázat és kapacitásvesztés.

A manuális banki könyvelés jellemzően több problémát jelez egyszerre:

- hiányzik vagy gyenge az automatizáció,
- sok az emberi beavatkozás,
- lassabb a napi pénzügyi kontroll,
- hosszabb a havi zárás,
- és nagyobb a hibalehetőség.

A vezetés számára ez azért fontos figyelmeztető pont, mert a pénzügyi csapat idejének jelentős része ilyenkor nem elemző, kontroll- vagy döntéstámogató munkára megy el, hanem ismétlődő operatív feladatokra. Egy **modern ERP-platform egyik üzleti értéke** éppen az, hogy ezeket a **rutinfolyamatokat jóval magasabb szinten képes támogatni**.

Ha a pénzügy ma még jelentős emberi munkával „tolja át” a banki adatokat a rendszeren, akkor nagy valószínűséggel már megérett a szervezet a korszerűbb működésre.

7.1.5. VPN-en keresztüli elérés?

A hozzáférési modell szintén sokat elárul arról, mennyire modern a vállalat ERP-környezete. Ha a rendszer használata ma is VPN-re, távoli asztalra, bonyolult belépési

logikára vagy nehezen kezelhető kliensoldali környezetre épül, az általában azt jelzi, hogy a jelenlegi működési alap már nem illeszkedik a mai vállalati elvárásokhoz.

Ez különösen akkor válik élessé, ha:

- több telephelyről dolgoznak,
- vezetők útközben is szeretnének hozzáférni adatokhoz,
- hibrid munkavégzés van,
- vagy külső partnerek, leányvállalatok, távoli munkatársak is kapcsolódnak a működéshez.

A VPN-es elérés nemcsak kényelmetlen lehet, hanem sokszor IT-üzemeltetési és biztonsági többletterhet is jelent. Emellett mentálisan is azt üzeni a szervezetnek, hogy az ERP „egy nehezen elérhető háttérrendszer”, nem pedig a napi üzleti működés természetes eszköze.

Ha a rendszer használata ma még technikai kerülőutakat igényel, az erős jele annak, hogy a vállalat működése gyorsabban modernizálódik, mint az ERP-hozzáférési modellje.

7.1.6. Magas szerverfenntartási költség?

Az on-premise rendszereknél sok vállalatnál évekig szinte láthatatlanul épülnek be a költségek a működésbe. Szervercsere, üzemeltetés, mentések, frissítések, adatbázis-karbantartás, hardveres és virtualizációs környezet, külső IT-támogatás — mindez külön-külön kezelhetőnek tűnik. Egyben nézve viszont jelentős költség- és kockázati tömböt alkothat.

A magas szerverfenntartási költség azért fontos döntési jel, mert sok cég csak a licenc- vagy projektköltségeket hasonlítja össze, és nem nézi a teljes működési költséget. Pedig a valódi kérdés nem az, hogy a felhő havi díja mennyi, hanem az, hogy összességében mennyibe kerül fenntartani a jelenlegi modellt.

Érdemes feltenni a kérdést:

- mennyi belső vagy külső IT-erőforrás megy el az infrastruktúrára,
- milyen ciklikus beruházások várhatók,
- mennyibe kerül a jelenlegi környezet fenntartása öt éves távlatban,
- és ez mennyi üzleti értéket teremt valójában.

Ha a válasz az, hogy az infrastruktúra aránytalanul sok figyelmet és költséget visz el, akkor a váltás nemcsak technológiai korszerűsítés, hanem költségszerkezeti racionalizálás is lehet.

7.1.7. IT kapacitáshiány?

Az egyik legerősebb, mégis gyakran alulértékelt figyelmeztető jel az IT-kapacitás hiánya. Sok vállalatnál nem az a fő probléma, hogy nincs szakember, hanem az, hogy a rendelkezésre álló kapacitás szinte teljes egészében a jelenlegi rendszer életben tartására megy el.

Ez tipikusan úgy jelenik meg, hogy:

- minden fejlesztés lassan indul el,
- a prioritások állandóan ütköznek,
- a napi hibakezelés elviszi a figyelmet a stratégiai feladatokról,
- és az IT inkább tűzoltással, mint fejlesztéssel foglalkozik.

Ilyen környezetben **az ERP már nem támogatja az üzletet, hanem folyamatosan erőforrást köt le**. A vállalat nem előre halad, hanem fennmaradást finanszíroz. Ez hosszabb távon nemcsak az IT-oldalt terheli túl, hanem az egész szervezet reakcióképességét gyengíti.

Ha az IT-csapat már nem tud valódi fejlesztési partnerként működni a vállalaton belül, mert a régi környezet fenntartása emészti fel az idejét, akkor ez nagyon erős jelzés arra, hogy a modernizáció nem halogatható a végtelenségig.

7.2. Hogyan használja a vállalat ezt az ellenőrzőlistát?

Az **ellenőrzőlista igazi értéke** nem abban van, hogy minden kérdésre igen vagy nem választ adunk, hanem abban, hogy a vállalat őszintén szembenéz a saját működésével. Már 2–3 erős igen válasz is azt mutathatja, hogy a jelenlegi ERP-környezet fejlesztése vagy cseréje stratégiai napirendre érett. Ha pedig a legtöbb pont ismerősen hangzik, akkor a kérdés valójában már nem az, hogy szükség van-e váltásra, hanem az, hogy **mikor és milyen módszertannal érdemes belevágni**.

Ez a fajta önvizsgálat azért is hasznos, mert segít elmozdítani a beszélgetést a technológiától az üzlet felé. Nem azt kell eldönteni, hogy „szeretnénk-e modernebb

rendszer”, hanem azt, hogy a jelenlegi működési modell mennyire szolgálja még a vállalat céljait.

7.3. Záró gondolatok

A Business Centralra váltás ritkán egyetlen nagy probléma miatt válik aktuálissá. Sokkal inkább több kisebb jel áll össze egy világos mintázattá: elavult verzió, túl sok egyedi fejlesztés, Excelre épülő riporting, manuális pénzügyi folyamatok, nehézkes hozzáférés, drága infrastruktúra és túlterhelt IT-környezet.

Amikor ezek egyszerre jelen vannak, a vállalat valójában már nem egy régi ERP-t használ, hanem egy olyan működési kompromisszumrendszer tart fenn, amely egyre több energiát visz el a növekedés helyett.

Ilyenkor a legfontosabb kérdés nem az, hogy „kibír-e még pár évet a jelenlegi rendszer”, hanem az, hogy **érdemes-e tovább várni egy olyan döntéssel, amely a vállalat jövőbeli működési stabilitását, gyorsaságát és versenyképességét alapozza meg.**

8. Összefoglaló táblázatok: Navision (on-prem) vs. Business Central (cloud)

8.1 Cégvezetői / stratégiai nézőpont

Szempont	Dynamics klasszikus működés	NAV on-prem	/ Business Online működés	Central cloud	Vezetői értelmezés
Infrastruktúra	Saját vagy partner által üzemeltetett külön környezetfenntartás	szerver,	Microsoft üzemeltetett szolgáltatás alapon.	által online Azure-	A technológiai háttér egy része kikerül a vállalat napi üzemeltetési terhéből.
Költségmodell	Jellemzően egyszerű beruházásokkal, külön infrastruktúra-üzemeltetési költséggel	nagyobb	Előfizetéses, SaaS-modell-.	havidíjas	Könnyebben tervezhető OPEX-jellegű költségszerkezet.
Frissítési logika	Jellemzően upgrade ritkább verzióváltások	külön projektek, nagy	Évente két fő ciklus, áprilisban és októberben, frissítésekkel kiegészítve.	frissítési tipikusan és kisebb	Nem 3–5 évente egyszer kell „nagyot ugrani”, hanem folyamatosabb modernizáció történik.
Skálázhatóság	Új kapacitás külön infrastruktúra- vagy projektoldali beavatkozást igényel	gyakran	A szolgáltatásmodell gyorsabban bővíthető új környezetekkel és új felhasználókkal.	Növekedésnél és szervezeti változásnál rugalmasabb működés.	
Hozzáférés	Tipikusan iroda, VPN vagy külön elérési logika	iroda, VPN	Webes elérés, URL-alapú hozzáféréssel.	URL-	Könnyebb hibrid, több telephelyes vagy távoli működés.
Innovációs hozzáférés	Az új funkciók elérése verzióváltáshoz kötöttebb	elérése	A Microsoft új funkciói a release wave-ekkel folyamatosan érkeznek.		A vállalat közelebb marad a Microsoft fejlesztési irányához.
AI / jövőkép	Nincs modern, natív AI-stratégiai irány	Natív AI-	Copilot és AI-képességek a Business Central platform részei.		A rendszer nemcsak jelenlegi, hanem jövőbeli hatékonyságnövelési lehetőségeket is támogat.
Üzletmenet-kockázat	Nagyobb kulcsember-, infrastruktúra- upgrade-függőség	-, és	Szolgáltatásalapú, folyamatosan karbantartott platform.		A fókusz kevésbé az ERP „életben tartásán”, inkább az üzleti használaton lehet.

8.2 Pénzügyi / számviteli nézőpont

Szempon	Dynamics klasszikus működés	NAV / on-prem	Business Central Online / cloud működés	Pénzügyi jelentőség
Teljes birtoklási költség (TCO)	A licencen túl szerver, mentés, üzemeltetés, upgrade és IT-kapacitás is terheli		Az előfizetés mellett több infrastruktúraelem szolgáltatásként érkezik.	A valós összehasonlítást nem az egyszeri projektár, hanem az 5–10 éves TCO adja.
Költségszerkezet	Inkább beruházási logika felé húz		Inkább működési költség jellegű előfizetéses modell.	CFO-szemponból jobban tervezhető cash-flow.
Szerverberuházás	Időszakos hardver- és környezetmegújítás szükségese lehet		A Microsoft üzemelteti a szolgáltatást online környezetben.	Kevesebb saját infrastruktúra-kitettség.
Adatbiztonság	A védelem nagyobb része a vállalat vagy partnere felelőssége		Microsoft-szintű üzletmenet-folytonossági és katasztrófa-helyreállítási képességek a SaaS környezetben.	A pénzügyi adatok rendelkezésre állása és rezilienciája magasabb szintre kerülhet.
Auditálhatóság	Megoldható, de gyakran egyedi helyi működési logikákra épül		A felhő nem zárja ki az auditálhatóságot; a működés strukturáltabb, verziózottabb és kontrolláltabb lehet. Ezt a platform folyamatos release- és adminisztrációs modellje is támogatja.	Könyvvizsgálati és kontrollszemponból tisztább működés alakítható ki.
Riporting alap	Gyakran több manuális export és Excel-kiegészítés		A platform a Microsoft ökoszisztémába illeszkedik, és folyamatosan fejlesztett integrációs környezetet ad.	Gyorsabb, valós idejűbb vezetői riporting építhető rá.
Zárási sebesség	Több kézi lépés, nagyobb operatív függés		Az automatizálás és integráció jobb alapokon támogatható.	Rövidebb zárási ciklus, kevesebb manuális súrlódás érhető el.
Jogszabályi változások kezelése	Gyakran fejlesztési kötöttebb	partneri ciklushoz	Az online szolgáltatás havi és féléves frissítési modellje miatt gyorsabban reagáló környezet építhető rá.	Magyar megfelelőségi szemponból különösen fontos a jól karbantartott lokalizáció és app-ökoszisztéma.

8.3 IT / fejlesztési / rendszergazdai nézőpont

Szempont	Dynamics klasszikus működés	NAV / on-prem	Business Central Online / cloud működés	IT jelentőség
Fejlesztési nyelv	C/AL, objektummódosításokkal	klasszikus	AL nyelv, modern fejlesztői környezettel.	Közelebb kerül a modern fejlesztési és DevOps gyakorlathoz.
Egyedi fejlesztési modell	Gyakran a standard épülő magba módosítások		Extension-alapú bővítés; a Microsoft kifejezetten az extension modellt támogatja.	Fenntarthatóbb és upgrade-biztosabb architektúra.
Rendszermag	A standard és az egyedi logika könnyebben összekeveredik		A base application és a bővítések elkülönülnek; a base app is AL extensionként szállított.	Kisebb frissítési konfliktus, tisztább architektúra.
Upgrade stratégia	Nagyobb, ritkább upgrade projektek		Evergreen jellegű működés, két fő frissítési ciklussal évente.	A nagy verzióugrások helyett folyamatos verziókövetésre lehet áttérni.
Sandbox / tesztkörnyezet	Külön kialakítást és üzemeltetést igényelhet		A Microsoft release-modellje támogatja a tesztelést és az update-ek előzetes kezelését környezetekben.	Biztonságosabb frissítés- és migrációkezelés.
API-k és integráció	Gyakran összetettebb, régebbi logikákon alapuló kapcsolat		Modern API- és integrációs szemlélet, Power Platform-kapcsolódással.	Könnyebb kapcsolódás CRM-hez, webshophoz, automatizmusokhoz.
Microsoft 365 kapcsolódás	Korlátozottabb vagy több egyedi munkával megoldott		A Business Central a Microsoft üzleti ökoszisztéma részeként épül.	Jobb együttműködés Outlookkal, Teams-szel, Power Platformmal.
On-prem korlátok	Helyben futó környezetnél több funkció és üzemeltetési döntés helyi felelősség		A Microsoft külön listázza, hogy bizonyos képességek nem érhetők el on-prem módon ugyanúgy, mint az online modellben.	A cloud verzióval közelebb kerül a vállalat a teljes platformképességhez.
Verziókövetés és modern fejlesztés	Gyakran standardizálni	nehezebb	Az AL-fejlesztési modell támogatja a modernebb fejlesztési folyamatokat.	Jobb karbantarthatóság és fejlesztői átláthatóság.

8.4. Rövid összegzés

Fő kérdés	Rövid válasz
Hol fut a rendszer?	NAV esetén tipikusan saját/on-prem infrastruktúrán, Business Central Online esetén Microsoft által üzemeltetett Azure környezetben.
Hogyan frissül?	NAV-nál jellemzően projektilapon, Business Centralnál évente két fő frissítési ciklussal és havi kisebb frissítésekkel.
Hogyan fejleszthető?	NAV-ban klasszikusan C/AL és magmódosítások, Business Centralban AL és extension modell.
Mennyire elérhető távolról?	NAV-nál gyakran VPN-es vagy helyi logika kell, Business Centralnál webes elérés adott.
Mennyire jövőálló?	A Microsoft innovációs iránya egyértelműen a Business Central online, Copilot- és AI-képességekkel.

9. Zárás – A felhőre váltás nem technológiai, hanem üzleti döntés

Amikor egy vállalat a Navisionról a Business Centralra történő átállást mérlegeli, könnyű úgy tekinteni a projektre, mint egy IT-fejlesztésre vagy rendszerfrissítésre. Valójában azonban ennél jóval többről van szó. A felhőalapú ERP-re való átállás elsősorban **üzleti döntés**, amely meghatározza, hogyan működik a vállalat a következő 5–10 évben.

A kérdés tehát nem csupán az, hogy a jelenlegi rendszer meddig működtethető még technikailag, hanem az is, hogy mennyire támogatja a vállalat jövőbeli működését, növekedését és versenyképességét.

9.1. A váltás nem egyszerű rendszerfrissítés

A Navisionról Business Centralra történő átállás sok szempontból hasonlít egy klasszikus upgrade projektre, de a lényeg mégsem a technológiai verzióváltás. A Business Central egy másik működési modellre épül: felhőalapú szolgáltatás, folyamatos frissítési ciklus, moduláris fejlesztési struktúra és modern integrációs lehetőségek.

Ez azt jelenti, hogy **a migráció során a vállalat nem egyszerűen új szoftvert kap, hanem egy olyan platformra áll át, amely más logika szerint fejlődik és működik.** A rendszer nem statikus infrastruktúra többé, hanem folyamatosan frissülő üzleti szolgáltatás.

9.2. Szemléletváltás a működésben

A felhőre váltás egyik legfontosabb hatása a működési szemléletben jelenik meg. A klasszikus ERP-modellekben a vállalat saját infrastruktúráját üzemeltetett, külön upgrade projektekkal követte a technológiai fejlődést, és **gyakran jelentős belső IT-erőforrást fordított a rendszer fenntartására.**

A Business Central modellje ezzel szemben azt a szemléletet hozza, hogy az ERP nem infrastruktúra, hanem **üzleti szolgáltatás**. A technológiai háttér egy jelentős része a szolgáltató feladata, miközben a vállalat figyelme egyre inkább a saját üzleti működésére koncentrálhat.

Ez a szemléletváltás gyakran azt is jelenti, hogy a szervezet újragondolja a folyamatait. A régi rendszerben megszokott manuális megoldások, Excel-alapú riporting vagy kerülőutak helyett egy modernebb, integrált működés válik lehetővé.

9.3. Automatizáció mint működési alap

A modern ERP-rendszerek egyik legnagyobb értéke az automatizáció. A Business Central platform olyan eszközöket és integrációs lehetőségeket biztosít, amelyekkel számos korábban manuális folyamat automatizálható.

Ide tartozhat például:

- banki adatok automatikus feldolgozása
- számlaadatok integrációja külső rendszerekből
- jóváhagyási folyamatok digitalizálása
- ismétlődő könyvelési műveletek automatizálása
- valós idejű riporting

Az **automatizáció** nem csupán időt takarít meg. Ennél sokkal fontosabb, hogy **csökkenti a hibák számát, gyorsítja a döntéshozatalt és felszabadítja a pénzügyi és operatív csapatok kapacitását** az értékteremtő feladatok számára.

9.4. Versenyképesség a digitális gazdaságban

A modern vállalatok versenye egyre inkább az információ gyorsaságán és pontosságán múlik. Az a szervezet, amely gyorsabban jut megbízható adatokhoz, gyorsabban tud reagálni a piaci változásokra, és hatékonyabban tud döntéseket hozni.

Ebben az összefüggésben az ERP-rendszer nem egyszerű háttérsoftver, hanem a vállalati működés egyik kulcsinfrastruktúrája. Ha a rendszer lassú, nehezen integrálható vagy túl sok manuális munkát igényel, az közvetlenül hat a vállalat versenyképességére.

A Business Centralra való átállás ezért sok vállalat számára nem pusztán technológiai modernizáció, hanem **versenyképességi beruházás**. Olyan infrastruktúra, amely lehetővé teszi az adatvezérelt működést, a gyorsabb döntéshozatalt és az automatizált üzleti folyamatokat.

9.5. Hosszú távú stabilitás

Az ERP-rendszerek életciklusa jellemzően hosszú: egy vállalat gyakran 10–15 évig használja ugyanazt az alapplatformot. Éppen ezért a választás nemcsak a jelenlegi működésről szól, hanem a jövőbeli stabilitásról is. **A Business Central a Microsoft jelenlegi ERP-stratégiájának központi eleme**, amely folyamatos fejlesztést, rendszeres funkcióbővítéseket és új technológiai képességeket kap. Ez azt jelenti, hogy a platform a következő években is aktívan fejlődni fog.

A felhőalapú modell ebben a tekintetben egyfajta „**jövőbiztos**” működést kínál. A rendszer nem marad hosszú időre statikus állapotban, hanem a platform fejlődésével együtt modernizálódik.

9.6. Végző gondolat

A Navisionról Business Centralra történő váltás tehát nem egyszerűen egy ERP-frissítés. Sokkal inkább egy stratégiai lépés a digitális működés irányába.

Azok a vállalatok, amelyek időben felismerik ezt a lehetőséget, nemcsak technológiai előnyhöz juthatnak, hanem hatékonyabb, átláthatóbb és rugalmasabb működést is kialakíthatnak.

Végző soron a kérdés nem az, hogy **kell-e felhőalapú ERP**, hanem az, hogy a vállalat mikor és milyen módon szeretne belépni ebbe az új működési modellbe. A Business Centralra való átállás ebben a folyamatban nem a cél, hanem az eszköz: egy stabil, modern platform, amelyre a vállalat jövőbeli működése biztonsággal építhető.

10. Mi a következő lépés?

A legtöbb vállalat nem azonnal ERP-váltással kezd – hanem azzal, hogy pontosan megérti a saját működését.

A Loginform ebben segít: **audit alapú megközelítéssel feltárja a jelenlegi rendszer, folyamatok és pénzügyi működés erősségeit és korlátait.**

Egy ilyen átvilágítás során:

- láthatóvá válnak a működési szűk keresztmetszetek
- feltárhatók a technológiai és biztonsági kockázatok
- és egyértelmű irány rajzolódik ki a továbblépéshez

Ez nem kötelez el rendszerbevezetés mellett.

Viszont segít abban, hogy a következő döntés ne feltételezésekre, hanem valós adatokra épüljön.

Ha szeretné objektíven látni, hol tart most a rendszere és milyen lehetőségei vannak, egy ilyen audit jó kiindulópont lehet.

Kapcsolat és elérhetőség:

Loginform Kft.

Iroda: 1135 Budapest, Lehel u. 61., Cooper Center

Telefon: +36 30 243 6709

E-mail: info@loginform.hu

Web: www.loginform.hu